

Edirnekapıda bugünkü kaza 1 inci facia:

Ihtiyar bir kadın kamyon altında ezilerek öldü

Kazayı yapan şoför müddetince izahat verirken

2 inci facia:

Umitsiz olduğundan Hastahaneye kaldırılmasına lüzüm görülmedi Sokakta dakikalarca can çekişti

Ihtiyar kadını öldüren kamyon

Bu işin mesulleri araştırılmalıdır

Bu sabah on birde Edirnekapıda Atıkalıpaşada yaşlı bir Rum kadını kamyon altında ezilerek öldü. Bir muharririmizin yazdığı tahkikatı yazı-
Ayvansarayda Loncada oturan 55 yaşında Sofiya isiminde bir kadın Atıkalıpaşada Marika isimindeki küçük kızını kamyon altında ezilerek öldürmüştür. Bir muharririmizin yazdığı tahkikatı yazı-
Ayvansarayda Loncada oturan 55 yaşında Sofiya isiminde bir kadın Atıkalıpaşada Marika isimindeki küçük kızını kamyon altında ezilerek öldürmüştür. Bir muharririmizin yazdığı tahkikatı yazı-

Zavalı kadın böyle sokak ortasında öldü

Deniz Bank,, unvanı Türkçedir Sadri Maksudînin ihtirazi şiddetle tenkit edildi

Yazısı 8 inçide

Japonya alay mı ediyor?

Bir Japon nazırı diyor ki:

Amerikan gemilerine taarruz hâdiseleri tekerrür edebilir!

Amerikan halkının heye- canı yatışmadı

Vaşington, 28 (A.A.) — Panay meselesinin halledilmiş olmasına rağmen Amerika efkârı umumiyesi, büyük bir itimat muhafaza etmekte olup bu ademi itibat ufak bir hâdise karşısında derhal yeni bir gerginliğe tahavvül edecektir.

Muhtemel harici bir tehlikeye karşı memlekette birlik vücud getirmek arzusunda bulunan mümessiller meclisince Devamı 8 inçide

Atatürk şehrimizi şeref- lendirecekler

Başvekil ve bazı Vekillerin de gel- meleri muhtemel..

Büyük Şef Atatürkün bugünlük şehrimize teşrifleri beklenmektedir.

Başvekil Celâl Bayarın da yılbaşı tatilini geçirmek üzere, İstanbula geleceği söylenmektedir. Başvekil ile bazı vekillerin de İstanbula gelmeleri muhtemeldir.

İspanya harbi

Teruelde asiler teslim oluyorlar

Son inleri papas mektebi de çevrildi

Barselona, 28. (A.A.) — Havas ajansının Terueldeki hususî muhabirinden:

Teruelde asilerin vaziyetindeki müşkülât, günden güne artmaktadır. Cumhuriyetçiler, papaz mektebine doğru ilerlemektedir, mektebin etrafı tamamlanmış ve ihata edilmiştir. Mahsurlar evlerden kaçıp teslim olmak için karanlıktan istifade etmektedirler. İki yüz sivil ve nefer, pazar ve pazartesi günü cumhuriyetçilerin hatlarına gelmişlerdir. Fakat asiler firariler üzerine ateş açmışlardır. Asiler dün Teruel mahkeme reisini kaçırdığı esnada öldürmüşlerdir.

Papaz mektebine iltica etmiş olan Devamı 4 inçide

Usküdarda Kaybolan çocuklar bulundu

Yazısı 4 inçide

Reşat Nuri
ÇALIKUŞU
ROMANINI YENİDEN YAZDI
Yılbaşı Sayısında
Okuyacaksınız
52 SAYFA 10 Kr.

Millî mücadelenin ilk günlerinde Ankara aya ilk gelişlerinin yıl dönümü dün Ankara'da heyecanlı kutlanmıştır. Buna dair tafsilat 2 nci sayfadadır. Resim, Cumhuriyetimizin Gaziantepin kurtuluş bayramı dolayısıyla Ankara Halkevindeyken alınmıştır.

Hatayda seçim nizamnamesine dair protesto notamız Gelecek ayın on yedisinde Milletler Cemiyetinde görüşülecek

Ceneyre, 27 (A. A.) — Türkiye hükümetinin Milletler cemiyeti konseyi reisine bildirdiği ihtirazi kayıtlar, bitaraksperler tarafından Iskenderun Sancakındaki intihabatı tanzim için hazırlanan raporu istihdaf etmektedir. Ankara hükümetinin, raporun ve bu rapor üzerine verilen kararların kıymetini şüpheli gördüğü anlaşılmaktadır. Türkiye, sancak statüleri hükümlerinin tahrîkâ-

miz bir şekilde tefsir edildiğini iddia etmekte ve önümüzdeki şubatta yapılacak intihabat hakkında ihtirazi kayıtlar ile sürmektedir.

Öğrenildiğine göre, Milletler cemiyeti konseyi Türk ihtirazi kayıtlarını kânu-nusanî toplantısında tetkik edecektir. Fakat bu kayıtların Sancak intihabatını

Devamı 4 inçide

Yeni senenin en büyük edebî hâdisesi

Nâzım Hikmet'in Yılbaşından itibaren HABER'de neşredeceği

Yaşamak Hakkı

İsimli harikulâde güzel
romanı olacaktır

İmzasına şimdiye kadar hep şüphe-rine hasreden Nâzım Hikmet ilk defa "Yaşamak Hakkı" ile imzası

altında bir roman neşretmektedir. Yalnız bu nokta bile muharririn eserine ne kadar güvendiğini göster-meğe kâfidir.

Dış Siyasa

Japonyayı çeviren gizli el

BUGÜN Tokyoda iki büyük Japon ailesi Çin - Japon savaşını herkesten fazla bir alaka ile takip etmektedir. Bu iki büyük aile Japonya'nın ekonomik iki efendisi, onun mukadderatını elinde tutan iki büyük teşekküldür. Japonya'nın siyasi bünyesine hulûl etmiş olan bu iki teşekkül koskoca bir memleketi menfaatlerinin icab ettirdiği istikamete çevirmekte, Japonyada her histen fazla kökleşmiş olan milliyet ve yurdsevgisi hislerini istedikleri yola sevk etmektedirler. Bundan evvelki Rus - Japon harbi, Mançuri istilâsı ve bugünkü Çin savaşı hep bu gizli elin marifetleridir.

Koca bir devletin mukadderatını elinde tutan bu iki ailenin kim olabileceğini düşününce belki ilk olarak Mikado ve ailesi aklınıza geliyor değil mi? Tahmininizde aldanyorsunuz! Filvaki Japonlar imparatorlarına adetâ bir ülûhiyet atfederler ve taparlar. Fakat onları bir kukla gibi oynatan gizli el Mikado hanedan ailesi değil, babadan oğula intikal edip gitmekte ve gündün güne bütün dünyaya dal budak salmakta olan iki ticaret müessesesidir! Bunlar Mitsui ve Mitsubishi aileleri tarafından yüzlerce sene evvel kurulmuş ve öyle bir inkişafa mazhar olmuştur ki, kısa zamanda Japonya'nın bütün ekonomik varlığı onların eline geçmiştir.

Bundan takriben 300 sene evvel bugünkü Japonya'nın en büyük vapur şirketi olan Hasiroba Mitsui firmasının müessesisi Japonyada haricî temas olan ilk bankayı kurmuş ve Japon adalarını sık sık ziyaret eden Felemenk gemicileriyle verimli bir ticarete girişmişti. Bir müddet sonra Mikado bu ticarete mâni olunca Mitsui yılmamış, memleketin her tarafında tek fiatlı mağazalar kurmuştur.

Japonya'nın sanayileşme programını hazırlayan, ona bugünkü dünya piyasalarını tehdit eden verim kabiliyetini bahşeden Mitsui'ler olmuştur. Daima büyük bir aile kütlesi halinde çalışan Mitsui'ler, bugün bir toplantı yaptıkları vakit ailenin on dört muhtelif kolu temsil edilmektedir. Aileye ve ailenin malı olan bütün müesseselere riayet eden Baron Hasiroemon Mitsui Japonya'nın halihazırda en nüfuzlu adamıdır.

Aile servetinin ehliyetisiz ellere geçmesine tahammül edemiyen Mitsui'lerin garib bir usulleri vardır: ticarî kabiliyeti olmayan aile efradını aralarından uzaklaştırıyorlar ve onların yerine müstait, fakir aile çocukları alarak istedikleri gibi yetiştiriyorlar ve onları aileden add ediyorlar.

Mitsui ailesi Japon yün ihracatının yüzde 85 ini, hububat ihracatının yüzde 40 ını, kömür ihracatının yüzde 57 sini ve makine ihracatının yüzde 40 ını elinde tutuyor. Mitsui'lerin 700.000 ton-nilâtoluk bir deniz ticaret filosu var. Bu ailenin servetiyle işliyen bankaların, fabrikaların, gaz şirketlerinin adedi bine varıyor.

Mitsui'lerin faaliyetleri yalnız Japon - yaya inhisar etmiyor. Amerikanın en büyük pamuk ihracat şirketinin yüzde doksanı Mitsui ailesine aittir. Londrada Mitsui'lerin ilişkisi olan bir sürü şirket vardır.

Japon muhafazakâr partisi Mitsui'lerin emellerine tâbidir. Bu parti iktidarda bulundukça Mitsui'lerin menafetine göre hareket etmeye mecburdur.

Baron Hasiroemon Mitsui'nin idaresindeki muazzam fabrikalara ham madde lazımdır. Bunu temin için muhafazakâr parti başına gelince derhal bir istilâ siyaseti takibine başlıyor ve gözümlü

ham maddesi bol olan topraklara dikiyor.

Mitsui'lerden sonra Mitsubishi'ler geliyor. Bunlar Japonya'nın liberal partisini elde bulunduruyorlar. Sanayiden ziyade finans işleriyle alakadar olan bu aile diğer aileye nispeten daha sulhperverdir.

Buna rağmen Mitsui'lerin teşvikiyle muhafazakâr partinin yaptığı istilâları ve savaşları işlerine uygun buluyorlar ve ses çıkartmıyorlar. Çünkü alman yeni sahalarda muazzam bir servete işleme imkânı verecek yeni teşebbüslere girmek istiyorlar.

İşte Japonya'nın ve dolayısıyla diğer milletlerin mukadderatını avuçlarında tutan iki gizli el!

Silâhlanma Bu işe verilen paranın en çoğu Avrupa'dan çıkıyor

Cenevre, 27 (A. A.) — Milletler cemiyeti salâhiyetler servislerinin hazırladıkları istatistiklere göre, bütün dünya memleketleri harp bütçelerinin umumî senelik yekûnu, 1932 de 4,3 milyar ve 1935 te 5,6 milyar iken, 1937 de, 7,1 milyar altın dolara çıkmıştır. 1913 deki aynı masraf ancak 2,5 milyar altın dolardır. Bu senenin 7,1 milyarının 4,6 milyarı Avrupa, diğer 2,5 milyarı da geri kalan kıt'alar tarafından harcanmaktadır.

Etrafa sarkıntılık eden bir delikanlı

Nazar isminde bir genç dün sarhoş olarak Agobla Habibin müstereken işlettikleri meyhaneye gitmiş, burada da kendini kaybedecek derecede fazla rakı içtikten sonra etraftakilere sarkıntılık etmeye başlamıştır. Halkın şikâyeti üzerine polisler tarafından yakalanan Nazar dün birinci sulh ceza mahkemesi tarafından dokuz gün hapse ve yedi lira para cezasına mahkûm edilmiştir.

Elektrik şirketi davası

Dün kaçakçılık mahkemesinde, elektrik şirketi aleyhine açılan ikinci davaya devam edilmiştir. On yedi ton bakır tel (550) potrelî bazı şirketlere sattıklarına dair yapılan tahkikatla evrak üzerindeki tetkikler henüz ikmal edilmemiş bulunması sebebiyle dava talik edilmiştir.

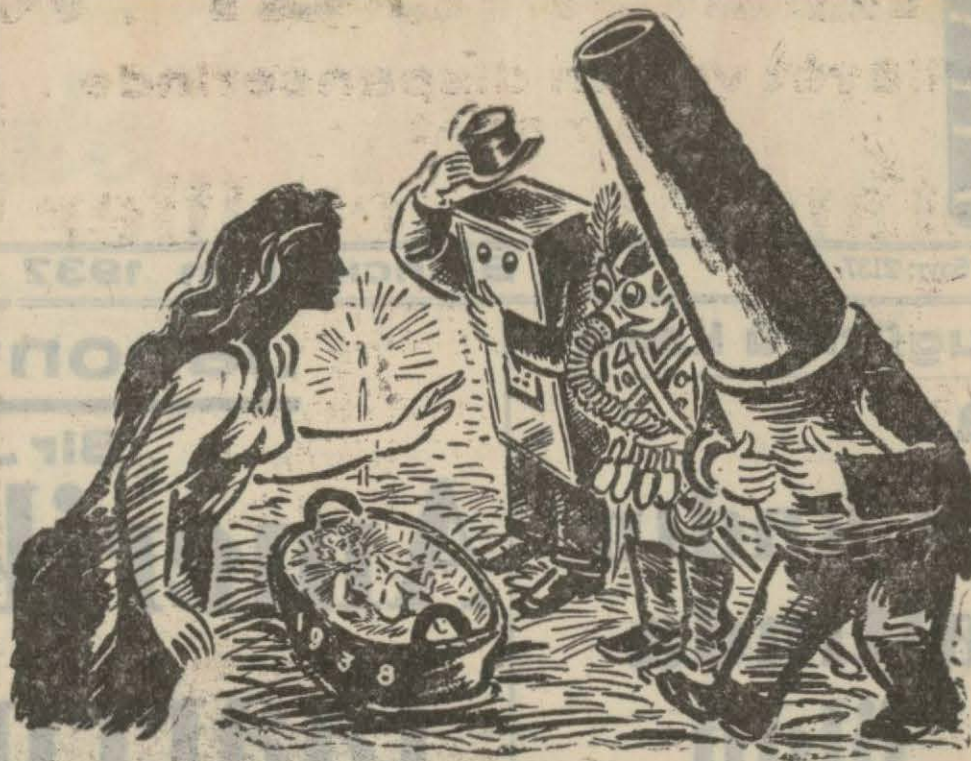
Doğru Değil mi?

Mıntaka ticaret müdürlükleri

Arasıra gazetelerde görülür: Et ihtikârı, limon ihtikârı, pamuk ipliği ve daha birçok ihtikârlar... Halk ihtikâr olduğunu görüyor, esnaf ihtikârı biliyor, belediye ihtikârı etrafında tetkikat yapıyor, ticaret odası ihtikâr için raporlar hazırlıyor, fakat işte o kadar! İhtikârın önüne geçen, muhtekiri yakasından yakalayıp mahkemeye veren, verecek olan makam İstanbulda yoktur.

İhtikârın men'i "kanunu" bu vaziyeyi mintaka ticaret müdürlüklerine vermiştir. Bunun için belediye iktisat müdürlüğü ileri gidemiyor, ticaret odası takibat yapamıyor. Esasen ortada bir şehrin derdi olmaktan ziyade memleket mikyasında meseleler ihtikârlar mevcut. Birkaç ay-evvel benzin ve petrol işine bizzat Celâl Bayarın el koymuş olması bunun en açık misalidir. Fakat bu her zaman böyle olmaz.

O halde İktisat vekâletine doğrudan doğruya merbut me'sul bir makamın, mintaka ticaret müdürlüklerinin tek-rar ihdası lâzım...

Sulh — Bari bu çocuğumu olsun rahat bırakın!

—Fransız karikatürü—

Atatürkün Ankaraya gelişinin yıldönümü merasimle kutulandı

Ankara, 27 (A. A.) — Atatürkün Ankaraya şeref verdikleri günün 18 inci yıl dönümü münasebetiyle bugün Ankara baştanbaşa donatılmış, ışıktandırılmış -

tır. Atatürkün Ankaraya ayak bastığı saatte, yani saat on beşi beş geçe Ulus meydanında bütün mekteplilerin ve çok kalabalık bir halk kütlesinin iştirakiyle büyük bir toplantı yapılmış, mızıkannın iştirakiyle ve hep bir ağızdan söylenen istiklâl marşını müteakib o tarihte Ankara valisi bulunan mebus Yahya Galib Kargı, o günlerde doğmuş olan hukuk talebesinden Salâhattin, ve Ankara şehri namına Behçet Kemal Çağlar tarafından söyletler verilmiştir. Bu merasime başlanmadan önce de Atatürkün Ankarayı ilk gördüğü yerlerden otomobilden indiği yere kadar geliş müjdesini verecek olan halkvevleri atletlerinin ikinci Ankara koşusunda birinci, ikinci, üçüncü gelmiş olanlara Yahya Galib Kargı tarafından mükâfatlar verilmiştir.

Bu akşam da Ankara radyosunda 18,5 dan 19,30 a kadar bayramın kutlanması için halkevine tahsis edilmiş kırk dakika içinde geliş hatıraları, şiirler okunmuştur.

Gece halkevinde de ayrıca şenlikler yapılmıştır.

Ankaralıların şükran hatırası

Ulu Önder Atatürkün Ankaraya şeref verdikleri günün on sekizinci yıldönümü münasebetiyle Ankara valisi ve belediye reisi Nevzat Tandoğan tarafın-

Tevkifhanede Bir yaralama hâdisesi daha Sustalı ile bir mevkuf yaralandı

Dün akşam üzeri tevkifhanede bir yaralama vakası daha olmuştur:

Öldürmekten suçlu ve mevkuf Lâz Yusuf, bir gün evvel yaralanan Bahriyeli Salimden açık kalan kahveciliğe talip olmuştur. Ağır suçlu Arab Halil de aynı işi yapmak istediğini söyleyince bunların arasında sabahleyin bir kavga çıkmış, arkadaşları tarafından yatıştırılmış. Saat 17 ye doğru aynı meseleden yine kavga tutuşunca Lâz Yusuf:

— Bana bak arkadaş. Ben üç ay evvel burada birisini temizledim, kendini kolla! demistir. Arab Halil buna aksi cevap verince kavga büyümüş, Arab Halil cebinden çıkardığı sustalıyı üzerine doğru gelen Lâz Yusufun yüzüne doğru fırlatmıştır. Sustalı Yusufun ağzına saplanmış. Arab Halil yetişerek sustalıyı almış, tekrar atmış istemiştir. Lâz Yusuf birden yere yatınca Arab Halil arkasından koşmuş, sustalıyı Lâz Yusufun kaba etlerine yine iki defa sokup çıkarmıştır. Vak'aya jandarmalar yetişmiş, Lâz Yusufu kurtarmışlardır.

Tahkikata nöbetçi müddeiumumi muavinini el koymuştur. Arab Halilin sustalıyı nasıl tedarik ettiği araştırılmaktadır. Lâz Yusufun yaraları dikilmiş, kendisi tedavi altına alınmıştır.

dan, şehrin bir şükran hatırası olmak üzere, Büyük Şefe altın bir madalya ile bir albüm takdim edilmiştir.

Madalyanın bir tarafında yazı ve tarih, diğer tarafında da Ankara kalesinin eski hali vardır.

Filistinde çarpmalar kesilmedi Araplar baskınlarına devam ediyor

Kudüs, 27 (A. A.) — Taberiye civarında dün ve bugün yine birçok müsademe olmuştur. İngiliz polisi ve askerleri bütün köylerde araştırmalar yapıp Arab çetelerini bulmağa çalışıyorlar. Do-lan bir rivayete göre, Arabların büyük bir kısmı kaçmağa muvaffak olmuştur. Çünkü Suriye makamatı hududda silâhlı birkaç Arabı yakalamıştır. Bundan da anlaşılıyor ki, İngiliz kıtaati Taberiye civarında yapılan müsademelerde çeteleri imhaya muvaffak olamamışlar ve hudutların kapatılmış olmasına rağmen Araplar yine baskın hareketine devam etmek imkânını bulmaktadır.

Harekât devam ediyor

Kudüs, 27 (A. A.) — Şiddetli yağmurlara rağmen İngiliz askerî kuvvetleri Filistinin şimalinde Arab çetelerine karşı temizlik hareketine devam ediyorlar.

Kudüs civarında tek tük tüfek ateşi istisna edilirse gece nisbeten sükûnetle geçmiştir.

Tevkif edilen İtalyan kaptanı Dün kefaletle tahliye edildi

Çanakkalede Macellanos isiminde ki İspanyol vapurı ile çarpışarak batan Kapo Pino isimindeki İtalyan vapurunun kaptanı Perfettinin Çanakkale asliye ceza mahkemesince görülen lüzum üzerine İstanbulda tevkif edildiğini yazmıştık. İtalyan kaptanın vekili Sadı Rıza dün telgrafla Çanakkale asliye ceza mahkemesine müracaat etmiş, süvarinin kefaletle tahliyesini istemiştir.

Mahkeme bu talebi kabul etmiş, süvariden 300 lira nakdî kefalet alınmasını ve bir ikamet yeri göstermesini ileri sürmüştür.

Perfetti dün akşam 300 lirayı adliye veznesine yatırmış, müteakiben ikinci ceza mahkemesince ifadesi alınmıştır.

Üç gün tevkifhanede mevkuf kalan Perfetti dün geç vakit serbest bırakılmıştır.

Pereftti kazadan sonra İtalyaya gitmiş, aynı acentanın Kapoarno isimindeki vapuruna süvari tayin olmuştur. Geçen cuma günü İlanıma-za gelen vapurdan çıkarılmış, mahkeme kararı kendisine tebliğ edilerek tevkif olunmuştur.

Diğer taraftan bes aydanberi haciz altında bulunan İspanyol hükûmetine mensup Halicte demirli duran Macellanos vapuru hakkındaki

Kayata dair

Beşeriyeti tero

ANDRE Malraux'un la yada harbederken ya ve "Teruel cengi arkadaşları diye ithaf ettiği yeni romanı Espoir'da (Ümid) şöyle bir var:

Bir zamanlar bağcılık, sonra amelelik eden Barca yaralanı-bastanede Manuel ona: "Sen hükümetçiler safında çarpışıyor-buna hiçbir mecburiyetin yok diyor. Barca ona bir hatırasını latıyor: Henüz bağcı iken bir civarın asilzadesi, adamları ber, onun bağına gelmiş, kon-lar. Marquis adamlarına dön-le şunlara bakın! demiş. Beşer-ailelerine tercih ediyorlar!..

Barca ile arkadaşları daima-riyeti kendi şahıslarına ve aile-ne tercih ediyorlar mı? bilmem-kat İspanyol asilzadesinin söz-sağ taraf adamlarının - belki-sertçe, ekseriya derin hakikat-mekten başka bir işe yaramıy-takım nuance'ları kale almadı-lâsa edilevermiş - fikirlerini bul-imkân yoktur. Daha iyiden hab-ri olmadığr için hallerinden sık-etmiyen yoksullara acıyan fikri-ya kalem adamlarına gülerler-raux'nun asilzadesinden başka-mü düşünüyor? Okumanın p-hayır!ı olmadığmı, çünkü yeni-ihitiyaclar uyandırıp insanı be-eттіğini söylleyenler o asilzad-farklı mı?

Marquis, kendisini ve ailesini-tarınca öteki insanların halin-alâkadar olmuyor; onların fel-lerine, ıstırablarına acımiyor-lemey; ancak o felâketlere, ıst-lara isyan etmez: "Ne yapalım? hayat böyle! Dünyada herkes-lamaz ya! Onların hallerine acısın!..

La Rochefoucauld: "Başkalar-ıstırablarına katlanacak bed-vetimiz vardır", der. (İyi ter-edemediğini bildiğim için aslı-yazıyorum: "Nous avons as-force pour supporter les maux-rul.") Beşeriyeti ailelerine ter-denler ise başkalarının ıstıra-na katlanamıyanlar; kendileri-yakınlarını kurtarmakla ins-vazifelerini bitmiş saymıyan-l-Saadet tevekkülle, haberdar ol-gümüz ihtiyacları duymamakta-şeriyeti ailelerine tercih ed-döğrünü, gerçekleri yerlere be-dik saçıyorlar; çünkü mesut adam-kendilerininkinden üstün saadet-hasretini aşlar, onlara insan-nun yarattığı her şeyden bütün-sanların istifade edebilmesi-geldiğini öğretirler. İnsan oğlu-yarattığı herhangi bir şeyden-a bazı kimselerin istifade edip-dğerlerinin mahrum kalmasına-olanlar ise, Malraux'nun asilz-gibi, beşeriyeti ailelerine ter-miyyenler, tercih edenleri de an-yanlar, yani kendileri ile bütün-sanlık arasında bir rabıta bul-ğunu hissedemiyenlerdir.

Hakçaşı onlara acmak lâzımkü: "Ben gemimi kurtarıyorum-ötekiler ne olursa olsun", diyor-"Après moi, le déluge!" diyenler-insanda bütün insanlardan ve-insanlarda her insandan birer-bulundugunu, bunun için de be-din kendisini - ölmey bir küllü-cüzü olduğu için - layemut-ibi mesul olduğunu anılamıy-bu tesliyetkâr hakikat'e erem-lerdir.

Nurullah AT-
Hamis. — Zahir Sıtkıya tes-e-derim, benim söylediklerimi d-olarak anlatmış, hattâ "Alaman-ye telaffuz ettiğimi de söyleme-kat bana nicin "Marangozculuk-dirtmiş? anılamadm. — N. A.

Mehmed Akifin ölüm yıl dönümü

Şair Mehmet Akifin ölümünün-dönümü münasebetiyle, dün y-tahsil gençlerinden kalabalık bir-istiklâl marşı şairinin Edirnekapı-mezarını ziyaret etmişlerdir. Meza-şında istiklâl marşı okunmuştur.

Sade Göbels değil Alman Baş kuma danı da Kahireye gidiyor

Atina, 27 (A. A.) — Kahireye-mekte olan Alman ordusu şefi ge-Fen Friç buraya gelmiş ögle yem-Alman orta elçisi ile yedikten son-luna devam etmiştir.

haciz müddeti yakında bitmek-ti İtalyan acentası avukatları vası-ile ikinci ticaret mahkemesine-eaat etmiş, haczin üç ay daha t-dini istemiştir. Mahkeme bu-kabul etmiş, uzatma kararını ver-tir.

28

SALI

BİRİNCİKANUN - 1937

Hicri: 1356 — Şevval: 25

Güneşin doğuşu

Güneşin batışı

7,26

16,48

Vakit Sabah Öğle İkinci Akşam: 4,25 1,50 5,56 12,16 14,37 16,48 18,27 5,39

İdar orta mektebinde okuyan üç el ele verip ortadan sır oldular. gittikleri malûm değil... İşte bir oktası da yok... Yapılan tahkikat çlerin, kendi başlarına hükmedip rinin çektiği yere gittikleridir... nereye?

Yere gidebilirler: İzmir, Antalya, Kahireye, Londraya, Nevyorngkong... Bir tek yere gidemez-ektebe... Çünkü mektep kaçınıla-

mektepten niçin kaçır? Orta müdürünün kanaatine göre, bu eb sinemalarda gösterilen Tarzan ali sergüzeşt filmleridir. Ona göre gibi filmler gösterilmemeli, ya - çocukların bunları seyretmesi yamemelidir.

ie, sergüzeşt filmlerinin men'iyle netice alacak kadar basitse nekte gecikmek zaman kaybetmek akat bence iş bu kadar basit, bu sathi değildir. Çocuğun kaçma- ne Tarzanın, ne de herhangi bir şst filminin en küçük kabahati Bence işin hakiki sebbi şudur:

İstidaddan başka bir yere sü- mek istenince netice bu olur. Ka- çuklar hakkında ailesinin düşün- oplayınız: oğullarının ne olmasını lerdir araştırınız: göreceksiniz ki çocuklarının hiç de istidadda hareket etmemişlerdir. Bizde, aile- bebeği çocuk, kendi istidadda de- nin isteğine bağlıdır. Ailesi ne isterse, çocuk onu olmaıya mec-

ababalar biliriz ki, oğlunun bir ilim olmasını istemediği halde, aile o- nı okumak için kaçmasıyla, aksile -miştir. büyük kusurumuz, istidadı bir o- gibi istediğimiz şekilde kullan -e ondan bir netice almak isteyiş- Bunun önüne geçtiğimiz gündür malarından Tarzan filmlerinin kal- teklifi gibi garib fikirlerle kar- yacağız. İnsan üzerinde yaradılı- büyük kuvvet olduğunu bilmeli- didad bir macuncu ibresi değildir. dediğimiz yer üzerinde bırakama-

onu tayin edecek olan, ilkokul bi- bir talebenin, bu müddet içinde neye istidat gösterdiğini araştır- ad kendi kendini yaratır. Üzerin- büyük kötü neticeler doğurur. Bir i- nımlı olabilecek dimağı basit bir el işleri üstadı olabilecek bir kafayı da hamal, hırsız, canı ya-

ababalar gördük ki, kolundan tut- çocuğunu matbaamıza kadar getir- ni gazeteci yapm... Ben böyle is- m, dedi. Fakat çocuğu, bir gazete- m, kunduracı olmaıya hevesliydi. e ne gazeteciler gördük ki, bunlar, ler arasında değil, memurlar a- ydı.

oğlun istidadını tayin ederek yer, allardır. Buralarda tutulacak not- ki, çocuğun istikbalini hazırlıya- Babalar, ilk okulların, çocuğu da verecekleri raporlara göre ha- etmelidirler.

atkar olabilecek bir çocuğun â- m olabilecek bir yavrunun memur m istemiyorsak istidatları baltala- yız.

ad üzerindeki tazyik, bunları da- nı edemez: bir gencin daha doğ- olmasına, cemiyete zararlı bir u- tismesine sebep olur.

Sim-Us

Saat hırsızı

ir içinde bir amele dün bir mo- çalışırken, motor sahibinin yeğeni erin çok samimi arkadaşı Niyazi gelmiş ve bir aralık Seferin yirmi ymetindeki saatini çalarak orta- ybolmuştur.

in şikayeti üzerine biraz sonra an suçlu, birinci sulh ceza mah- tarafından bir ay yirmi gün hapis a mahkûm edilmiştir.

İstanbul konuşuyor

Vilâyet verem dispanserinde
bir saatİstanbul veremliler
şehri olmuşturVerem Dispanserinde insan öyle
manzaralarla karşılaşılıyor ki en
katı yürekli adamları bile
hüngür hüngür ağlatabilir

Yazan :

HABERCİ

Şu köhne İstanbul, senelerdenberi, he- men hemen bir veremliler şehri olmuş- tur.

Bu kötü hastalık evlerimizin, çalıştı- ğımız yerlerin gayrisihhi olması ve niha- yet pek mütehavvil havalı bir iklimde bulunmamız yüzünden, yavaş yavaş kor- kuñ bir âfet halini almaıya başlamıştı. Son yarım asır içinde, yalnız İstanbulda yüz binlerce vatandaşı bakımsızlıktan ve sefalet içinde öldüren bu hastalıkla, ancak 10-15 sene evvel mümkün merte- be, mücadele edilmeye başlandı. Bu mü- cadele, hiç şüphe yok ki, ihtiyacı karşı- lacak genişlikte yapılamadı ve yapıla- mıyor. Fakat ne de olsa, bundan mem- nun olmak lâzımgelir...

Dün, matbuat cemiyetinden haber ver- diler, "fakir veremlilere dağıtılmak üze- re, İstanbul verem dispanseri gazetecile- rin de bir miktar balıkyacağı almasını rica ediyormuş...

Bunu duyunca, hemen Sultanahmette Yerebatan civarındaki vilâyet verem dis- panserine gittim. Yanımdaki fotoğrafçı arkadaşımı beraber, dispanserin kapı - nı odan içeri girer girmez, antredeki sı- ralarnın üzerine oturmuş zayıf, çelimsiz bir sürü genç insanla karşılaştık. Hepsin- nin de sapsarı bir yüzü, daha ilk anda merhamet celbeden tavırları vardı.

Kapıdan girerken okuduğumuz bir lev- haya göre o gün rapor verme günü oldu- ğunu öğrenmiştik. Buraya eğer muayene gününde gelmiş olsaydık, gördüğümüz manzaranın bütünü başka olacağını, üst katta bir sürü yarı soyunmuş insan- la karşılaşacağımızı biliyordum.

Başhekimin yanına çıkmadan evvel, hastaymış gibi, diğer bekleyenler arası- na karışırverdik. Yanımda çak genç fa- kat pek halsiz bir kız oturuyordu. Kar- şımda, zayıflıktan iskelet haline gelmiş bir erkek vardı. Genç kızın sağında yine kendisi gibi halsiz fakat biraz daha yaşlı bir kadın gözümle ilişti. Etraftakilerin hemen hepsi de aynı tip insanlardı.

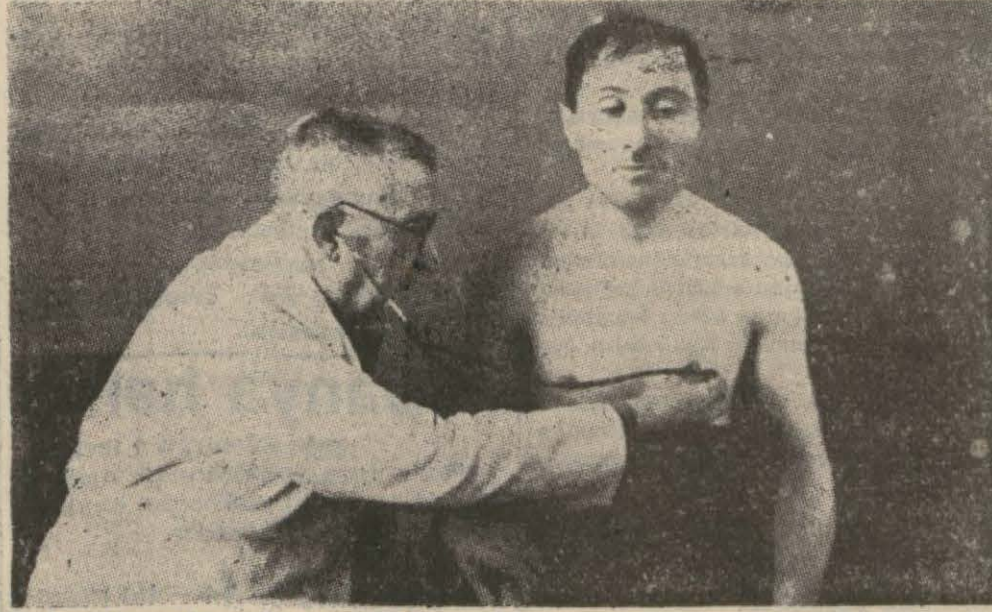
Evvelâ karşımdaki iskelet vücutlu a- damcağızla konuştum:

— Memurdum, şimdikiinden iki kere daha ağır çeken bir insandım. Çoluğum- la çocuğumla rahat rahat yaşıyordum. Birdenbire bir zattürree geçirdim, sonra bu menhus hastalık yakama yapıştı. Devietin sayesinde alelacele sanatoryo - ma girmeseydim, şimdi çoktan öbür dünyayı boylamıştım. Epey zaman yat- tıktan sonra nihayet işin önü alndı, bir zaman da buraya devam ettim. Ciğerle- rime hava verdiler. Şimdi iyi sayılırım. Artık yapacağım iş, kendime iyi bak - maktan, şişmanlamaktan ibaretmiş... Da ha bir buçuk ay tebdilihava alacağım da bugün raporumu istemeye geldim.

O susunca, yanımdaki kıza döndüm. — Sizin, dedim. Derdiniz ne hemşire? Zavallı yavrucak halsiz halsiz yüzü - me baktı, sonra iniltiden farksız bir ses- le:

— Çok yorgunum, dedi. Annemle ko- nuşun daha iyi...

Annem dediği kadın, yanımda oturan, kendisi gibi zayıf ve renksiz bir zavallıy-

dr. Suali sorup soracağıma adetâ pişman olmuştum. Fakat kadın kızından ancak bir numara daha canlı bir lisanla anlat- mıya başladı:

— Uzaktan geliyoruz da yavrum, on- dan yoruldu. Malûm ya fakirlik, tram- vaya binemedik. Yerimiz de tâ Şişlide... Şimdi de döneceğiz...

— Ne vakittenberi kızım hasta böyle.

— Pek bilmiyorum, fakat çok eski bir iş değil... Şöyle 6-7 ay ya var, ya yok. Şimdi, Allah razı olsun burada bakıyor- lar. Başdoktor çok iyi bir adam. Geçen gün bize acıdı, tuttu bir kâğıt yazdı, yav- ruma Hilâliahmerden her gün 250 gram et, birkaç tane de yumurta veriyorlar...

Bu hastalık çok iyi bakılmak istemiş... Bol ve iyi yemek, kuvvetli şeyler almak için para lâzım, halbuki biz bir kab sı- cak yemeğin yüzünü bile kırk yılda bir görüyoruz! Ha, aklımdayken söyleyeyim, başhekim bize ve bizim gibi buraya ge- len fakirlerden birçoğuna başka bir iyil- lik de yaptı. Fiçi fiçi balıkyacağı bulmuş, her hastaya yarım kilo balıkyacağı verdi.

Bir kış mevsiminde 3-4 kilo balıkyacağı içmek lâzımımız, halbuki biz nereden a- lır da içebilirdik. Maamafih başdoktor: "Ben size yine bulup vereceğim," dedi de, seviniyoruz.

O konuşurken, yüreğim parçalanıyor, sandım. Ne hazin, ne acıklı bir hali var- dı bilseniz... Yaşayan gözlerimi göster - memek için cebimden mendilimi çıkarıp, terimi siler gibi yaparak yüzüme kapa - dım. Kadın hâlâ işin farkında değildi:

— Ya oğlum, böyle işte. Diyordu.

Hemen yerimden kalktım, "işim var, yukarı çıkacağım," diyecek oldum, fakat kelimeler boğazımda düğümlendi, bir kelime dahi söyleyemedim, oradan uzak- laştım. Baktım, fotoğrafçı arkadaşım da renkten renge girmiş, beni takip ediyor- du. Yavaş yavaş merdivenlerden yuka - rıya çıktık. Başhekimin odası, kütüpha- ne lünomatraks yani ciğerlere hava ver- me odası, eczane hep bu kattaydı.

Merdivenin tam karşısına gelen oda - nın başhekime ait olduğu kapısımdaki levhadan okunuyordu. Oraya doğru yü- rüdük. Yaşlıca, fakat dinç tavırlı beyaz gömleklî, tatlı yüzü bir zat, önünde o- turduğu bir adamı dikkatli dikkatli mu-

Ton Ton amca
ve hacız
memuru

ayene etmekle meşguldü. İşini bitirdik- ten sonra hastayı tatlı bir lisanla teselli etti.

— Mühim bir şeyin yok yavrum. Yalnız kendine iyi bak. Gecelri uykusuz kalma. İçki içiyorsan, bugünden itiba - ren bırakacaksın. Birkaç ay fazla yorul- mak yok. Mümkünse gündüzleri öğleden sonra biraz istirahat et, balıkyacağı iç... Uç aya kalmaz hiç, ama hiçbir şeyin kal maz...

Hastanın yüzü, doktor söyledikçe can- lanıyor, ve ümitle dolan gözlerinin içi gülüyordu.

Muayene bittikten sonra çabucak tek- rar tekrar teşekkür ederek hüznü gir- diği bu odadan tam bir neşe içinde çı- ktı, gitti.

Odada başka bir hasta daha vardı. Sapsarı yüzü, pek zayıf vücuduyla ade- tâ ayakta duracak hali yoktu. Doktor, evvelâ ona oturacak bir yer gösterdi, sonra bize ne istediğimizi sordu. Kendi- mizi tanıttık. O zaman:

— Lütfen bir dakika müsaade ediniz, dedi. Evvelâ şu çocuğu muayene ede - yim, fazla beklemesin... Ve derhal işine devam etti.

Gerek ben, gerek arkadaşım vilâyet ver- rem dispanseri başhekiminin odasında 20 dakikadan fazla kaldık. Burada öyle yürekler acısı şeyler gördük, işittik ki, bu satırları yazdığım sırada, duyduğum teesürden hâlâ kurtulamamış bir vazi - yetteyim.

Beni bu kadar üzen, müteessir eden noktaları yarın yazacağım.

HABERCİ

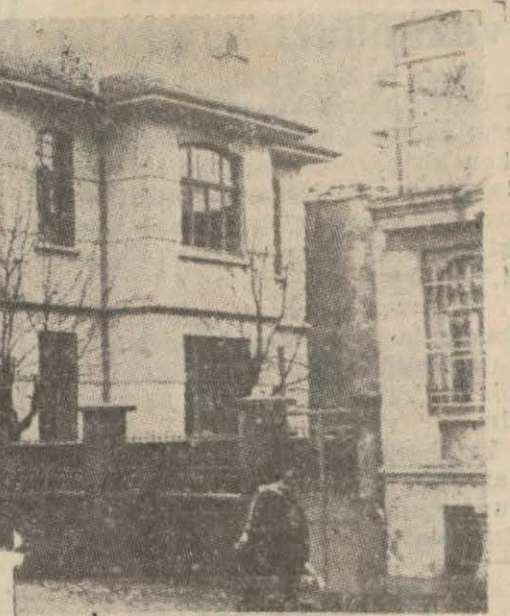
(Bunun yazısı yarın çıkacaktır).

Bir dolandırıcı
3 ay hapse mahkûm
oldu

Sirkeceide arkadaşı Hüseyinin seksen lirasını dolandıran Hasan isminde birisi dün asliye birinci ceza mahkemesi tara- fından üç ay hapse mahkûm edilmiştir.

Adam yaralıyan
mahkûm oldu

Kumkapıda meyhanecilik yapan Aram ve Gaspar namında iki kardeşi bıçakla yaralıyan İlyas isminde bir genç dün ikinci ceza mahkemesi tarafından bir ay yirmi sekiz gün hapse mahkûm edilmiş- tir.

Vilâyet verem dispanseri ve başhekim
hastalarından birini muayene ederkenTarih diyor ki:
Yağmur duası
ve
softa mantığı

İSTİB DAT yıllarında Anadolu köylüsü. Kayalıklarında ya- valarını müdafaa eden keskin tir- naklı kartallar gibi, uzun ve kahra- manca çalışmaları topraktan ek- meklerini çıkarırlar. Uşenmek nedir bilmezler, bin bir vesaitsizlik içinde toprağı verimli bir hale getirirlerdi.

O kara günlerde bugünkü gibi pulluk, traktör ve daha bilmem ne gibi ziraat âletleri, şunlar ve bunlar yoktu. Ekim ve biçim işleri orak, tırpan, bel ve kazma ve daha bunla ra benzer bir takım iptidai âletlerle başarıldı. Fedakâr Anadolu köy- lüsü, ziraat mevsimlerinde, hasat za manlarında karışle, çocuğıle, ihti- yar büyük babalar ile seferber olur, kırlara, dağlara, yamaçlara, tarlala ra dökülür, eker, biçerdi. Bu çalış- kan insanlara, yardım eden bir mah lûku unutmak bir küfran olur:

Öküz!
Bu sabur ve mütehammil hayvan köylünün eli ayağı demektir.

Kötü, noksan ve çok zavallı şart- lar içinde, vatan topraklarında, bir lokma ekmek için işliyen orakların saplarına kilitlenen bir pençe vardı. Hükümet!

Hükümet insaf nedir bilmez, köy lüyü ezer, öküzünü müsaderede eder. Tek tenceresini mezada çıkarır, yap madık eza ve cefa bırakmazdı. Bu bir acı dastandır ki okuyan ağ- lar, dinliyen ağlar!

Topraktan nafakasını çıkarmaya çalışan bu mübarek eller, ancak ö- pülmeğe lâyık iken, ona demir vu- ranlar, kendi vicdanlarını idam et- miş olmazlar mı? Fakat, bunu mut lakiyet yıllarında kim düşünecek- ti? Hükümet mi padişah mı?

Köylü, yoksulluk, vesaitsizlik için de çırpıp dururken, bazan havalara kurak gider, halkın feci vaziyeti kat merli bir hal alırdı. Köylü kuraklık tan şikâyet etmeğe başlar, mahsul- lün mahvolacağını yana yakıla an- latır dururdu. Bu sıralarda, halkın tahtesşurunda saltanat süren iti- kat, mühim bir rol oynar, çoluk ço- cuk, ihtiyar genç, Türkler, ortodoks lar, yahudiler, her biri kendi dinin- ce yağmur göndermesi için dağlara kırlara çıkarak Allaha yalvarırlardı

1903 haziranıydı. İzmir ve havalı si kuraklıktan yanıyordu. Halk, kendince birçok dinî merasim yaptı. Kırlarda dualar okudu, camilerde, kiliselerde, havralarda Allaha nıvaz da bulundu. İraniler Hazreti Aliden istilane ettiler.

Softalar, bataklıklara giderek 70.000 taş savdılar, torbalara dol- durdular. Nafile! Bir türlü yağmur yağmıyordu. Her akşam güneş, par- lak bir ufukta batıyor, insanların endişesiyle âdetâ eğleniyordu.

Aradan günler geçti. Nihayet bir cumartesi yağmur yağmaya başladı. Tamam otuz altı saat sürdü bu yağ- mur... Kederli yüzler güldü, endişe yerine senlik kaim oldu.

Bir defa daha böyle olmus, orta- lık kurak gitmişti. Türkler dua etti, fakat yağmur yağmadı. Yirmi gün sonra Ermeniler yağmur duasına çıktılar. Hemen fevz ve bereket ve- ren bir yağmur yağdı.

Kaba sofular buna havret ettiler. Hicivci şair Esrefle İzmir müftüsü- nün bulunduğu bir mecliste bazı esraf bunun sebebini, Türklerin duası kabul edilmeyin de, Ermenile rinkinin müstecap olmasındaki sebe bi hikmeti merak ediyorlardı. Esref bunun sebebini müftüye sordu.

Müftü dedi ki:

— Bunda anlaşılmiyacak ne var? Dua Allaha göldnceye kadar yedi kat göğü geçmesi lâzımdır. Her kat

(Lütfen sayfaı çeviriniz).

Hüseyin Rüşti TIRPAN

Haydutlar Divrikte bir veznedarı soydular

Sivas — Erzurum demiryolları Divrik 11 inci kısım veznedarı Rasim ameleye para tevziatına giderken bir yarmada meçhul iki adam tarafından tabanca ile yaralanmıştır. Yol kesenler, veznedarın elindeki çantayı almışlardır. Çantada 4,100 lira vardı.

Tecavüzü gören ameleler, hemen haydutları kovalamaya başlamışlar. Fakat bunlar önlerine çıkanlardan birkaç kişiyi yaralayarak kaçmışlardır.

Yapılan araştırmada, amele Bordroları ile, bir çalı dibinde 1300 lira bulunmuştur. Yaralıları hastaneye kaldırılmıştır.

Fransada 600 sene evveline ait bir define bulundu

Paris, 27 (A. A.) — Calis'de eski bir ev tamir edilirken bir duvarın içinde gömülü, üzerinde 15 Nisan 1339 tarihini taşıyan altın meskûkât meydana çıkmıştır. Bu definenin kıymeti bir milyon altın franktır.

Öyle zannediliyor ki, 1347 de Calais'in İngilizler tarafından işgali esnasında bu paranın sahibi servetini duvara gömmüş ve öldükten sonra da define unutulup gitmiştir.

Vindsor düşesi yakında anne olacak

İtalyanca "Korriyera della Sera", gazetesinin verdiği bir habere göre, Vindsor düşesi yakında anne olmaktadır. Kendisi, şimdi kocasıyla birlikte, Fransada Kan şehrinde bulunmaktadır. Yılbaşından sonra İtalyaya gelecekler, oradan Amerikaya gideceklerdir.

Mütekait ve dollara erzak ve kömür dağıtılıyor

Umum mütekaidini askeriye cemiyetinden:

Cemiyetimizde mukayyed muhtaç ve fakir olan asker mütekaitleriyle, yetim ve dollara erzak ve kömür tevzii mukarrerdir. Bu tevziat 4.1-938 salı günü başlayacak ve 8-1-938 cumartesi günü hitam bulacaktır. Muhtaç ve cemiyete kayıtlı kardeşlerle, dul ve yetimlerinin hüviyet varakalarıyla tayin edilen günlerde saat dokuzdan on ikkiye kadar kaplariyle beraber cemiyet merkezine müracaatları rica olunur.

Parasız musiki dersleri

Eminönü Halkevinden:

1 — İkincikanun 938 başından itibaren evimizde (parasız halk musiki dersleri) ne başlanacaktır.

2 — Bu dersler: Solfej, koro, keman, piyano, viyolonsel, alto ve bas derslerinden ibarettir.

3 — Bu derslerden herhangi birine devam etmek arzu edenler Çağaloğlunda merkez binamıza gelecek büroda kayıtlarını yaptırıp bu husustaki şartlarımızı öğrenebilirler.

ZAYI: İstanbul İthalat gümrüğü 24-12-937 tarihli ve 34243 numara 1 beyannamemizi zayı ettiğinden yenisi çıkaracağımızdan eskisinin hükmü olmadığını beyan ederim.

Fincancılar Mahmudiye Han karışında No. 26 Prahye oğulları.

DIŞTARİFLERİNİN NAZARINA

Okazyon çift pompalı bir fotöy arıyor. Satmak isteyenlerin acele olarak İstanbul Veznedar Vidinli Tefvik Faşısında No. 26 Prahye oğulları.

10384

ta bir çok melekler vardır. Müslümanların duası misk ve anber kokar, melekler bu kokulardan istifa de etmek için, duayı koyuvermezler, anlıklar. Bunun için, müslümanların duası ancak onbeş günde Allahın huzuruna varır. Halbuki Ermenilerin duası ağır kokuludur, göğüsleri varmaz reddedilir. Ermenilerin dua ettikten sonra yağmur yağması bir tesadüf eserdir. aslında müstecap olan dua, evvelce müslümanların yaptığı duadır!
Hüseyin Rüşü TIRPAN

Küçük Haberler

İÇERDE:

* Yüksek tedarikat direktörü dün Üniversite ve Güzel sanatlar akademisinde tetkiklerde bulunmuştur.

* Düünden itibaren Dolmabahçeden Taksime çıkan yolun yeniden yapılmasına başlanmıştır.

* Dün, vilayet hıfzıssıhha meclisi aza larından bir heyet, Valde hanında tetkikler yapmış, 20 odanın oturulmayacak bir halde olduğunu tesbit etmiştir. Ahnacak karardan sonra odalar kapatılacaktır.

* Yeniden şehrin muhtelif yerlerine 1800 lamba asılması hakkındaki teklife Nafia vekâleti muvafakat etmiştir.

* Birecik kaymakamı Baki, birinci Genel müfettişlik emniyet müşavirliğine tayin edilmiştir.

* Dün ticaret odasında idare meclisi seçimi başlamış, fakat ekseriyet olmadığından bugüne kalmıştır.

* Hayvan kullanmağa mecbur olan gün rük muhafaza memurlarına ayda 14 lira yem bedeli verilmesi kararlaştırılmıştır.

* Harita komisyonu adaların haritasını tamamlamıştır. Yakında bütün İstanbul haritası bitmiş olacak ve basımına başlanacaktır.

* Emniyet işleri genel müdürlüğünün hazırladığı sicil ve tercümeihâl nizamnamesi, tetkik edilmek üzere Devlet şurasına gönderilmiştir.

* Kadıköy kumluğunda yeni bir maliye şubesi binası yapılmasına karar verilmiştir. Buna ait projeyi belediye fen heyeti hazırlamaya başlamıştır.

* Francelâ ve ekmeke fiyatları on beş gün daha olduğu gibi bırakılmıştır.

* Atatürk köprüsü için şimdiye kadar Almanyadan 13 duba, 500 ton malzeme gelmiştir. Montajı yapılan üç duba yakında denize indirilecektir.

* Mecburi hizmet müddetini tamamlama dan itfaiyeden ayrılanların belediye baş ka vazifelerinde istihdam edilmemesine karar verilmiştir.

* Ali Çetinkaya Kız enstitüsünün temel atma töreni dün Afyonda yapılmıştır.

* Onuncu Etibba odası umumi toplantısı ekseriyet olmadığından dün yapılamamıştır. İçtima ikincikanunun onuna bırakılmıştır.

* Sümer ve Eti bank için bir kanun hazırlanmaya başlanmıştır. Kanunda istihdam edilen ana noktalar şunlardır: 1 — İdare uzuvları, 2 — Vazifeleri, 3 — Mürakabe şekilleri. Kanun gelecek ay meclise verilecektir.

* Edebiyat fakültesi, önümüzdeki cumartesi akşamı için bir "edebiyat gecesi", hazırlamıştır. Toplantı Ünyon Fransızde yapılacaktır.

* Ana vatana gelmek üzere bugün Köstence'den 1500 göçmen hareket edecektir. Bu kafilenden 1100 ü Catalca ve Silivri köylerine iskân edileceklerdir. Dört yüzü de Tekirdağ'ına gönderileceklerdir. Hükümet göçmenleri bir yıl yedirecek ve giydirecektir.

* Akşam kız sanat mekteplerile, kız enstitülerine moda ve çiçek dersleri için imtihanla stajyer alınacaktır.

* Beyoğlu halkevi binasında, beş şubat çarşamba günü "Türk kitap sergisi", açılacaktır. Sergide 936-937 yıllarındaki nesriyat teşhir edilecektir. Ziyaret serbesttir. Alınacak kitaplardan tenzilât yapılacaktır. Sergi bir hafta sürecektir.

* Dün Türk kadınıları Esirgeme kurumu yıllık kongresini yapmıştır. Yeni idare heyeti seçimi yapıldıktan sonra, kurumun adının "Esirgeme kurumu", na çevrilmesine karar verilmiştir.

* Halic şirketi umumi heyeti toplantısı ekseriyet olmadığından yapılmamış, 17 marta bırakılmıştır.

DIŞARDA:

* Polonyanın papalık nezdindeki büyük elçisi Skrzynski Romada otomobille elçiliğe giderken anı olarak kalb sektesinden ölmüştür.

* İtalyanın Habeşistan umumi valisi dükk D'aosta, Adisababaya vasil olmuş ve mareşal Graziani tarafından merasimle istikbal edilmiştir.

* Normandi vapuru 150 milyon frank kıymetinde altın külçeyi hamil olarak Newyorkdan hareket etmiştir. 8 teğrinisindenberi Amerikadan Fransaya gönderilen altın miktarı kıymet itibarile bir milyar 200 milyon Franktır.

* Sandringham şatosunda İngiltere kralı Jorjun ziyasetinde toplanan hamedan meclisi, prenses Fredrikin Yunanistan veliahdı prens Pol ile evlenmesini tasvip etmiştir.

* Varşovada çıkan "Kurjer Poranny", gazetesini Türkiye hakkında şunları yazmaktadır: "Büyük politik ve sosyal istahat devresinin kapandığını ve Türkiye'nin ekonomik hayatının modernize edilmesi devresinin başladığını görülmektedir. Cumhuriyet başkanı Atatürk'ün bu sahada da istisnai enerji azim ve sebat meziyetlerini isbat edeceğinden hiç şüphe yoktur."

* Musolini, dördüncü defa olarak büyük baba olmuştur. Vittorio Musolini ile evlenen Ducenin gelini, bir erkek çocuk doğurmuştur.

* Danimarka Schlesvigndeki Alman ekalliyeti şefi Dr. Moeller, 60 gün hafif hapse, diğer iki nazi lideri de müstereken 500

Titülesko kara listede! Eski Nazır Bükreşten viyanaya gitti

Bükreş, 28 (A.A.) — Başvekâlet tebliğ ediyor:

20 İlkânunda yapılan intihabat millî liberal partisinin (hükümet partisi) parlâmentoda ekseriyet temin etmesine müsait değildir.

Bu müşahade neticesinde hasıl olan vaziyet hükümet tarafından tetkik edilmektedir.

Titülesko

Bükreş, 28 (A.A.) — Titülesco, Viyanaya gitmiştir, kendisini orada mütehasıs bir doktora göstereceği söylenmektedir.

* * *

Şayialara göre Titüleskonun Viyanaya gidişi bir firar mahiyetindedir. Çünkü Romanya faşistleri olan "Demir muhafızlar", kendisini kara listeye dahil etmişlerdir. Malûm olduğu üzere bu teşkilât birkaç sene evvel başvekil Dukayı öldürtmüştü.

Ispanya harbi

Baştarafı 1 incede asflerin miktarı sahih olarak malûm değildir. Teruel piskoposu, bunların arasında bulunmaktadır.

Bir karsanlık

Barselon, 28 (A.A.) — İki Franko gemisi Katalonya açıklarında Yolanda isiminde bir Fransız yük vapurunu durdurarak içini aradıktan sonra yolunu değiştirerek Majorka adasına doğru gitmeğe icbar etmişlerdir.

Madrid bir daha bombardıman edildi

Madrid, 27 (A.A.) — Saat bire doğru şiddetli bir topçu düellosu başlamıştı. Asî bataryaları bir kere daha hükümet merkezini topa tutmuşlardır.

Amele mahallelerinde mermiler yağlam olmyan binalarda mühim tahribat husule getirmişlerdir. Bombardıman kurbanlarının adedi henüz malûm değildir.

Vatansızlar cehennemi

Başrolde Jack Holt

Kahraman ve fedai bir müstemleke taburunun kızgın Arabistan çölleri de geçirdiği binbir maceralar dolu dehşet ve heyecan filmi

YARIN matinelere itibaren

ALKAZAR

sinemasının yılbaşı için hazırladığı yeni senenin en büyük filmi olacaktır.

kuron para cezasına mahkûm edilmişlerdir.

* Noel gecesi Litvanyada Knovda bir Leh tayyare piyesi temsil edilirken, bazı Litvanyalı gençler bu temsilde, bazı bulunan Lehilere taarruz etmiş ve camları kırarak temsile devam imkânını bırakmamışlardır.

* Innsbruck, 27 (A.A.) — Belçika kralı Leopold, bir müddet kalmak üzere salı günü Avusturyada Kitzburehele gidecektir. Kral, hususî olarak seyahat etmektedir.

* İngiliz radyo şirketi, 3 kânunusani den itibaren radyoda arapça neşriyatı başlayacağını bildirmektedir. Yemen imamının oğlu prens Seyfülislâm Hüseyin ilk haberlerden evvel radyoda bir nutuk söyleyecektir.

Önümüzdeki Perşembe akşamından itibaren

Usküdar da kaybolan Üç mektepli İzmirde bulundu Bir kaç güne kadar polis tarafından buraya getirilecekler

Usküdar birinci ortamektep sekizinci sınıf talebesinden 609 numaralı Vahdet, 270 numaralı Behcet ile altıncı sınıf talebesinden 640 numaralı Nacinin on iki gün evvel "mektebe gidiyoruz" diye evlerinden çıktıklarını, o gün ve ertesi günü evlerine dönmeyen çocukların ortadan kaybolduklarını yazmıştı.

Bu sabah zabıttan aldığımız malûmata göre, Behcet'in babası avukat Tahire İzmirden bir telgraf gelmiştir.

Behcet bu telgrafta, Nacinin İzmirde, Alsancakta sıhhat evinde hemşirelik yapan teyzesi Müzeyyenin yanında olduğunu, kendilerinin merak edilmemeleri ni bildirmişti.

Diğer taraftan çocukların aileleri mir zabıttasına müracaat ederek çocukların yakalanarak İstanbul'a gönderilmesini istemişlerdi.

Macara düşkünün çocukların İzmir'e sıl gittikleri, şimdiye kadar nerelerde oldukları geldikten sonra belli olacaktır.

Hatay seçimine dair protestomuz

Baştarafı 1 incede tehir edecek mahiyette olduğu zannedilmektedir.

Anadolu ajansının notu:

Öğrendiğimize göre, Türkiye hükümeti, Hataya gönderilen cemiyeti akvam komisyonunun ihzar ettiği intihap reglemesinde cemiyeti akvamın 29 mayıs 1937 tarihindeki mukarreratına ve bilhassa eksperler komisyonunun reddetmiş olduğu esasları tekrar bu reglemeye koymak suretile eksper komisyonu kararına da muhalif hükümler olduğu açık delillerle isbat etmek suretile cemiyeti akvam konseyi nezdinde bu reglamanın ve onun tatbikının protesto etmiş ve bu hususta sarîh ihtirazi kayıtlar dermeyan eylemiştir. Bunun üzerine me selenin konseyin 17 kânunusani 1938 içtimadındaki ruznamesine alndığını öğrenmiştir. Bu meyanda konsey reisnin

bu intihap reglamanı projesini asla tasvib ve tasdik etmemiş olduğu da ayrıca haber almıştır. Bu hale göre, malûl bulunan bu intihap reglamanının tatbikına başlanılabilmesi varid olamaz.

Suriye Başvekil beyanatta bu'unacak

Beyrut, 28 (A.A.) — Başvekil, Paris seyahati ve Türkiye hükümetine yapılmış müzakereler hakkında pek yakında liste beyanatta bulunacaktır.

Dağa ka'dırı'an vali

Taymis gazetesinin Berut muhabirinden aldığı bir habere göre, Suriyenin den aldığı bir habere göre, Samiye Frat ve Elcezire valisi Tefvik Dirdağ kaçırılmıştır. Vali, salı günü Dirdağ Hasseceye gitmek üzere harekete etmiş, sonradan otomobil boş olarak bulunmuştur. Valinin dağa kaçtığı sanılmaktadır.

Böyle olacağı, zaten belli idi...

Danielle Darrieux

Dün akşam SAKARYA Sinemasında Suiistimal Davası

filmimi emsalsiz bir tarzda canlandırmaya ve seyircileri mütemadi bir heyecana gark ederek takdir alkışlarıyla karşılanmaya muvaffak olmuştur.

Şirketi Hayriyeden:

Yılbaşı gecesi sayın yolcularımızın Boğaziçine avdetlerine mahsus ilâve seferlerimiz aşağıda gösterilmiştir.

31-12-937 CUMA GÜNÜ AKŞAMI:

1 — Gece yarısından sonra saat 1 de bir vapur Çengelköyünden hareketle Beylerbeyi; Kuzguncuk ve Usküdar'a uğrarak köprüye gelecektir.

2 — Geceyarısından sonra saat 2.30 da Köprüden bir vapur hareketle Kanlıdili, A. Hisar, R. Hisar, Emirân, Kanlıca, Çubuklu, İstinye, Yeniköy, Paşabahçe, Beykoz, Büyükdere, ve Sanyere uğrarak Kavaklara kadar gidecektir.

3 — Geceyarısından sonra saat 3 de Köprüden diğer bir vapur hareketle Usküdar, Kuzguncuk, Beylerbeyi ve Çeng elköye uğrarak Vanıköye gidecektir.

GRİPİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma ve bütün ağrılarınizi derhal keser.

İcabında Ünde 3 kaşe alınabilir

İsim ve markaya dikkat. Taklitlerinden sakınıniz

SARAY

sinemasının göstereceği

LOREL - HARDİ Periler Diyarında

Harikulade sergüzeştlerle dolu TÜRKÇE SÖZLÜ süper komik filminde bütün seyircileri katlırcasına güldürecek ve salonu kahkaha tufanı ile çmlatacaklardır.

ODALIKLAR

Madam Dö

Mentanon

Yazan: Nizamettin Nazif

- 2 -

Genç kız söyleniyordu: "Oh canım! Ne tatlı şeysin sen! Ne de güzel kokuyor saçların!"

Diye söylendi. Lâkin bu siyah eldivenli matmazel bu yalvarışa hiç kulak asmıyor, delikleri titreyerek ağız kapatan burnunu yavrunun kıvrık ve pudralı saçlarında dolandırıyor:

— Oh canım... Oh yaramazım, ne tatlı şeysin sen! Ne de güzel kokuyor saçların!

Ve birdenbire, müzanesini kaybetmiş gibi otlar arasına düşüverdi. Çocuğa sarılan kolları ayrılmadığı için yaramaz da onun üstüne düşmüştü.

Şimdi, çocuğun hayretle bakan gözleri ile güzel kızın dumanlı göz bebekleri arasında iki parmaklık bir mesafe vardı. Olgun endamlı güzel genç kız, bir zevk tatlıymış gibi yarı kısık dişleri arasından ılık havayı derin derin çekiyor ve ıslak, pembe dudakları çocuğun göğüsüne sürülüyordu.

Bulundukları yerin her tarafı fundalar, yabani gülekler ve çiğneniklerle çevriliydi. Genç kızın yattığı yerden bir huni gibi yükselen bu yabani kokulu nebatların üstünde, bulutsuz gök, bir Fransisken papasının ustura ile kazınmış tepesi gibi duruyordu.

Bu halde, üç beş dakika kadar kaldılar. Sonra genç kız yavaş yavaş doğruldu. Çarpan bir kalbi durdurmak, dinlendirmek istiyormuş gibi, fıstının göğsünü geren kabarıklığı sol eliyle avuçladı. Hafif bir sesle:

— Gördün mü çocuk... dedi - Nerele kadar düştük?

Bu sırada ağaçlığa ulaşan büyük annenin sesi işildi:

— Fransuaz! Fransuaz!

— Buradayım..

— Oraya mı gelelim?

— Hayır hayır.. Ben geliyorum büyük anne..

Ve bol etekli kara fıstının ötesine berisine sarılan kuru otları, dikenleri, toz ve toprağı silkererek doğruldu, çocuğun omuzuna elini atıp fundalıktan çıktı..

İhtiyar kadın uşağın koluna dayanmış, çınarın altında duruyordu.

Fransuaz kitabını yerden alınca, gülümseyerek sordu:

— Bu yakışıklı delikanlı kim? Orman perisi mi?

Çocuk ciddi bir tavırla başını hafifçe eğerek cevap verdi:

— Benim adım Luidir, madam... Ormanda oynuyordum. Perî falan değilim.

Fakat eğer aramızda periye rast gelen biri varsa sanırım ki bu ben değilim, matmazeldir.

Bu hovarda sözler ihtiyar kadının hoşuna gitmişti. Koşarak gelen hancı, şaklalarının yardımı ile uzunca bir masayı ve iskemleleri çınarın altına sıralayınca yaşlı kadın çocuğa oturacak yer göstererek neşeli neşeli söylendi:

— Siz ne kadar da güzel konuşuyorsunuz. Neler de biliyormusunuz, küçük mösvö.. Şöyle buyuramaz mısınız? İskemlelere yerleştikleri zaman Fransuaz söze karıştı:

— Fenelon'un bütün hutbelerini ezber biliyormuş büyük anne..

— Sahi mi?

Çocuk, kibar ve uslu bir eda ile,

— Evet madam.. dedi. Annem aklı bir çocuğun Mösyö Fenelon'dan çok istifade edeceğine kanidir. Amma bana öğretilen şey yalnız bu değildir.

Paraza ben Mösyö Lorren'in, Mösyö Pusen'in bütün tablolarını görmüşümdür. Mösyö Corneille'in bir çok eserlerini okumuşumdur. Hele 1636 yılında yazdığı Cid piyesini pek beğenmişimdir. Sonra ben tahrîr te okurum, madam.

Mösyö Lorren, Mösyö Pusen'le birlikte Romada nasıl tanıştığını, nasıl çatışmalarını kendi ağzıyla bana anlatmış.

— Siz ne kadar da güzel konuşuyorsunuz. Neler de biliyormusunuz, küçük mösvö.. Şöyle buyuramaz mısınız? İskemlelere yerleştikleri zaman Fransuaz söze karıştı:

— Fenelon'un bütün hutbelerini ezber biliyormuş büyük anne..

— Sahi mi?

Çocuk, kibar ve uslu bir eda ile,

— Evet madam.. dedi. Annem aklı bir çocuğun Mösyö Fenelon'dan çok istifade edeceğine kanidir. Amma bana öğretilen şey yalnız bu değildir.

Paraza ben Mösyö Lorren'in, Mösyö Pusen'in bütün tablolarını görmüşümdür. Mösyö Corneille'in bir çok eserlerini okumuşumdur. Hele 1636 yılında yazdığı Cid piyesini pek beğenmişimdir. Sonra ben tahrîr te okurum, madam.

Mösyö Lorren, Mösyö Pusen'le birlikte Romada nasıl tanıştığını, nasıl çatışmalarını kendi ağzıyla bana anlatmış.

grafoloji

Cevapları veren: PROFESÖR SANERK

Bütün tafsilâtiyle karakterinizi; meziyet ve kusurlarınızı; sizi hayrete düşürecek kadar vazih ve sarih olarak hususiyetlerinizi; tuttuğunuz veya düşündüğünüz işte muvaffak olup olmayacağınızı; nihayet beş farkla yaşınızı size söyleyebilirim. Bana bir gazeteden, zir kitaptan veya aklınızdan yazacağınız dört satırlık yazıyı; son aylardaki imzalarınızdan ikisini gönderiniz.

-168-

Pangaltı — S. E. N. :

40 yaşlarında olduğunuzu söyleyebilirim. Yazınızı fazla asabiyet ve teassür içinde yazmışsınız. Herhalde sizi memnun etmeyen bir haberi müteakip yazdığınız bir yazıyı gönderdiğiniz tahmin ediyorum. Gönderdiğiniz yazı, bunu yazdığınız şerait nazarın normal sayılamayacağı için diğer bir yazınızı istemek mecburiyetindeyim. İşaret ettiğim teassürün, maddî bir sebepten doğduğu da muhakkaktır. Siz ne dersiniz?

-169-

İstanbul 13 - Fatih :

30 yaşlarında, kısa boylu, dolgun vücutlu bir at. Kavgacı bir tabiatıdır. Bîşü çok seviyor ve başkalarının muhabbetini teminden ziyade korkuya dayanan hareketlerini tercih ediyorsunuz. Bu şeraitte etrafınızda sizi candan seven kimseler yoksa, olmayorsa ve olmayacaksa kusuru kendinizde bulunuz. Size en mühim tavsiyem: İşaret ettiğim huylarınızdan kısa bir zamanda vazgeçmeniz ve muhitinizin samimî sürmet ve muhabbetini kazanmağı temin eylemenizdir.

-170-

Ankara - Can - T. S. :

Gençsiniz. Yaşınız 20-25 arasında olacaktır. Evli olduğunuzu zannediyorum. Etrafınızdan pek memnun görünmüyorsunuz. Belki de refikanızın uysal olmamasından müsteksinsiz. Fakat sizde de fazla kabahat olduğunu söyleysem bana kızarmışınız bilmem? Siz bizzat uysal ve feragat sahibi olmasanız, etrafınız da bunun aksülamelleri olur. Bir de şefkat ile yapacağınız hareket ve muameleler, en sert ve inatçı ruhlu kimseleri de itidale ve uysallığa sevkeder. Bir de bu yolu tecrübe ediniz. Göreceksiniz ki hayatta tercih edeceğiniz yol, daima bu olacaktır.

-171-

I. L. S. S. M. S. P. :

Yaşınız 20-25 den aşağı olmasa gerek. Zahirin sert ve müteakim görünen tavır ve hareketlerinize rağmen ruhen ne zannettiğiniz ve ne de zannedildiği kadar bu vasıflarda değilsiniz. Arzularınızın başkalar tarafından — biraz da ister istemez ve fakat herhalde — yapılmasını bekliyorsunuz. Herhalde hassas ve alıngansınız. Kız kardeşlerinize karşı muhabbet hissiniz kuvvettir. Aile muhabbetiniz esaslıdır. Bünyeniz iyidir. Sinirlerinizi yoracak şeylerden sakınmalısınız. Teşebbüs kabiliyetiniz de kuvvettir. Söylediğiniz bir şeyin yaptığınız bir işin başkaları tarafından anlaşılmasından endişe eder ve bunları tekrarlıyorsunuz. Bu da çocukça bir vehim ifade etmektedir.

Erkek Eibine Altında 26 Yıl

Yazan: Kenan Çınalı — Melekzad Çınalı (ERKEK — KIZ)

(Tercüme ve iktibas hakkı mahfuzdur) — Numara: 23 —

Leylâ açıkça fikrini söyledi : O kadınla bir daha katiyen konuşma !

"Eğer böyle yapmazsan karışmam; kocasına her şeyi bir bir anlatırım."

— Leylâ, dedim. Şimdi bunları çarşamba günü iade edeceğim. Şöyle bir mazeret göstererek: "Pasaport almayı çalıştım. Fakat kocanızdan izin kağıdı olmadan vermiyorlar. Benim de sarih adresimi ve ailemin müsaadesini istiyorlar.. Tabii o, ne böyle bir kağıt getirebilecek, ne de ben.. Böylece de bunları iade etmiş kadının bir daha yüzünü görmemiş bulunacağım.

Leylâ benim bu açık ifadem karşıсында umduğum gibi hareket etti. Çok soğukkanlı konuştu:

— O kadın, dedi, muhakkak çıldırmış. Çarşamba günü bunları götürüp iade edeceksin. Ve bir daha senin o kadını konuştuğunu duymayacağım. Du-yarsam karışmam, kocasına her şeyi anlatacağımı bilmelisin! İkinizin başına da felâket yağdırmaktan kat'iyyen çekinmem.

— Niçin konuşacağım.. Benim onunla ne alakam var ki..

Leylâ soğuk kanlı davranmıştı amma, belliydi ki bana kırılmıştı. Çarşamba gününe kadar da bu meseleyi bir daha tazelemedi. Yalnız perşembe günü akşamı konuştukları uğradıkları zaman:

— Verdin mi?

Diye sordu..

— Evet, verdim, ve alakamı kestim, dedim.

Halbuki yalan söylemiştim.. Daha doğrusu, söylemek mecburiyetinde kalmıştım. Götürmemiş miydim? Götür-müştim. Leylâya anlattıklarımı ona da tekrarlamıştım. Fakat genç kadın, bütün ümitlerinin bir an içinde suya düştüğünü görünce o kadar müteessir olmuştu ki tasavvur edemezsiniz.. Onu attâ teselli etmek mecburiyetinde bile kalmış, bir başka gün tekrar buluşarak uzun uzadıya görüşmemizi ve elbette bunun bir çaresini bulabileceğimizi söylemiştim.

Nişanlım, o gecedan sonra bu bahsi hiç açmadı. Fakat halimdiki gayri tabii-likten şüphelenmiş olacağı ki, işi bulmadığı zamanlar beni takip etmeğe başladı. Ve nihayet bir gün beni, Şiş-likde İspironun gazinosunda Kâmu-ranla yanyana yakaladı. O gün bir iskandal çıkarmasından çok korkmuş-tum. Fakat gariptir, bir şey yapmadı. Yanımıza bile gelmedi. Sadece kapıdan bakarak çekilip gitti.

O günden sonra artık kavgalarımız yamanlaşmıştı.

Bu kavgâ, yalnız aramızda kalmış ta sayılmazdı. Kâmurân, kendisiyle ko-

nuştugum günlerde, bana, Leylânın fabrikada kendisine tesadüf ettikçe dik baktığından bahsediyordu.

Bir cumartesi günüydü. Leylâyı fabrikadan almak için gitmiştim. Kendisini kapıda aşk bir suratla gördüm.

Ben bunu Kâmurânla aralarında geçen bir münakaşaya hamletmiştim. Fakat yanına gittiğim zaman işin hiç te böyle olmadığını öğrendim. Leylâ, gene fabrikada ustabaşıyla atışmıştı. Onun, gene Leylâyı satmış olması benim çok sinirime dokundu. Hele biz konuşurken ustabaşının da kapı önüne çıkmış olması, asabımı büsbütün bozdu.

Sağr solü gözetmiyerek atışmaya başladık. Bana ağır bir cümle carfetmiş olması da zaten bozuk sinirlerimi kö-künden baltaladı. Gene kendimi kaybettim. Tabancamı çektim, neredeyse ateş edecektim. Fakat birdenbire, fabrika amcaesinden biri, bileğime yapışarak tabancayı alarak beni zorla evime kadar getirdikten sonra döndü gitti.

Bu hâdise üzerine Leylâ tekrar işten çıkarıldı. Bu sefer, fabrika sahibine çarıkarak, işin aslını, niçin çıkarıldığını öğrenmek hevesine kapıldım ve böylece hareket ettim. Odasına girdiğim zaman, fabrika sahibini yalnız buldum.

— Sizi rahatsız ediyorum, dedim, bir meselenin aslını öğrenmiye geldim.

— Söleyiniz!..

— Ben Leylânın nişanlısıyım.. Kendisine yeniden izin verildi. Bunun sebebi öğrenebilir miyim?

— Dün ben burada yokken bir vak'a olmuş. Siz ustabaşıya tabanca çekmişsiniz.

— Evet, öyle bir şey oldu. Fakat bunda Leylânın ne günahı var!

— Günahı filân yok.. Fakat böyle harekete lüzum gördük.

— Ustabaşının teşvikiyle değil mi?

— Hayır.. Size daha fazla izahat veremiyecğim..

— Bunu sizden rica ediyorum.

— Sözlün kısası delikanlı. Fabrikamda bir cinayet işlenmesine sebep olabileceğiniz bir genç kıyı tutmam.

— Niçin cinayete sebep olsun.

— Çünkü hâdise neydi? Bundan başka şey mi Karım, hâdise sırasında penceredeymiş.. Siz tabanca çektiğiniz zaman kendisini kaybetmiş.. Akşam üstü geldiğim zaman kendisini yatakta ve hastalanmış buldum.

Fabrika sahibinin bu izahatı beni büsbütün şaşırtmıştı. Demek, bu sefer Leylânın kovulmasına ustabaşı değil, Kâmurân Hanım sebep olmuştu. Başka bir şey sormadım, yalnız:

— Anlaşıyor, beyefendi, dedim. Refikanız kurşunla yaralanmaktan ve bu kız fabrikanızda bulunduğu müddetçe, daima böyle bir tehlikeyle karşılaşmak ihtimalinden korkmuş olacak.

— Evet, çok iyi anladınız!

— Şu halde ustabaşının değil, refikanızın isteği üzerine işe nihayet verdiniz.

— Refikamın, yahut benim!

— Affedersiniz, sizi rahatsız ettim.

— Estağfurullah!

Fabrika sahibini gene odasında kendisiyle başbaşa bırakıp çıktım.

Bu işi Kâmurânın nasıl yapabildiğini, niçin yaptığını doğrusu hiç akıl erdirememiştim.

Leylâyı, işten çıkarılmasına Kâmurânın sebep olduğunu söylemedim. Fakat o, fabrikadaki arkadaşlarından hakikati öğrenerek Kâmurânı büsbütün düşman olmuştu. Ben de kızmamış degildim. Hatta, kocasından bu hakikati öğrendiğim gün karşına çıkmış bulunsaydı, belki de öldürürdüm.

(Devamı var)

Dile benden ne dilersin?

Avrupanın meşhûr adamlarından biri, halkın kanını tahlil ettirip halisliğini ve mağuşluğunu meydana çıkarmak itiyadında olan bir zat bir gölde banyo yaparken bacağına kramp geldi. Boğulmak üzereyken o civardan geçen on dört, on beş yaşlarında üç çocuk tarafından kurtarıldı.

Sayın zat, masallarda olduğu gibi çocuklara sordu:

— Dile benden ne dilersin?

Çocuklardan birisi yeni elbise, öteki bir tüfek, üçüncüsü cenazesinde müli merasim yapılmasını istedi.

— Ne? Ya yaşta ölümü düşünmek, ne demek?

Çocuk boynunu tükerek cevap verdi:

— Babam sizi, kurtardığımı haber alırsa, tanınmadığımı için böyle yaptığımı da, inanmıyarak beni muhakkak öldürür!

ŞAKA

Polis (Tren kazasında zabıt varakası tutarak)

— Şahitleriniz kim?

—Fransız karikatürü—

Dul kadınların kalbi

Dul kadınla evlenmek aleyhtarı idi; fikrini şöyle müdafaa etti:

— Dul kadınların kalbi, kiralık mobilyeli apartmanlara benzer; insan orada kracının bir izi veya hatırası ile eksik kargılaşır!

Soğuk nükte

Nükte savurmak gayretiyle bazan oldukça garip işler yapmak itiyadındadır. Beyazıt kulesine çıkmıştı; aşağı iner inmez karşılaştığı palabıyıklı bir adamın boynuna sarıllarak şapır şupur öptü..

Adamcağız şaşırmıştı; beriki izahat verdi:

— Ben sizi minimin iken görmüş-tüm..

— Ailemi mi tanıyorsunuz?

— Hayır, sizi kulenin tepesinden görmüştüm!

SUNDAN AYDAN

Guguklu saat
bir hirsızı
ele verdi

HIRSIZLAR, caniler birini soyacakları, birini öldürecekleri zaman planlar hazırlarlar. Polislin eline bir ipucu vermemek, yakalanmalarını kolaylaştıracak bir iz bırakmamak için her türlü tedbirlere başvururlar. Buna rağmen, polislin eline geçmeyen, yakasını adaletin pengesinden kurtaran hirsızlar, caniler, yok denilecek derecede azdır. Bunlar, bazan kendi hataları ile, kendi kendilerini ele verirler. İşte birkaç misal:

1922 yılında, Viyey Tampl sokagında antikacılık yapan Tiyerselet'in karısı birdenbire uykusundan uyandı. Bir gürültü işitti. Kendikendine:

— Bu gürültü ne?
Diye söylendi ve yanında yatan kocasını dürttü:

— Bir gürültü var!..

— Ne gürültüsü?..

— Bilmem, aşağıdan, dükkândan geliyor...

Mösyö Tiyerselet yatağından fırladı, kalktı. Dükkânında paha biçilmez antikalar vardı. Hirsızın bunları alıp götürmesi ihtimali aklını başından almıştı. Bir müddet dinledi. Dükkânda birisinin dolastığı, şunu bunu karıştırdığı muhakkaktı. Artık tereddüde mahal yoktu..

Antikacı; rob döşemelerini giydi, yatağına bas uçundaki dolapta duran küçük rovelverini aldı, yavaş yavaş merdivenleri indi; ayaklarının ucuna basarak dükkâna girdi. Birisinin inlediğini işitti. Hemen elektrik lambasını yaktı.

Dükkânda kimse yoktu. Fakat, iniltiler devam ediyordu. Ses, kapının yanında duran zırhların yerinden geliyordu. Yaklaştı, zırhın, çehreye tesadüf eden açıklığından bakınca içerisinde bir adam bulunduğunu gördü.

Meğer hirsız, duyulduğunu anlayınca, acele ile zırhın içerisine girip saklanmak istemiş, ve iç tarafındaki ucu sivri tokaları bağlamağa vakit bulamamış bunlar vücuduna batmağa başlamıştı..

Acıya tahammül edemeyen hirsız inliyordu. Antikacı kendi kendini kapana tutturmuş hirsızın haline güldü ve polise telefon etti.

SUCUKLARA TUTULAN HIRSIZ

Buna benzer, fakat daha gülünç bir vaka da başka bir hirsızın başından geçmiştir:

İki sene evvel, hirsızın biri (Frankfort) ta bir sucuk fabrika sını soymağa karar verdi. Ve bir gece fabrikada kimse bulunmadığı sırada içeri girdi. Zifiri karanlıktı, nereye gideceğini bilmiyordu. Vücutuna bir şeylerin sarıldığını hissetti. Bunlardan kurtulmak istedi. Fakat bunlar, âdeta bir yılan gibi bütün vücudunu sarıyordu. Sucuklar, vücudunu, kollarını, bacaklarını sarıyordu, nihayet yere düştü. Gürültüyü işiten bekçiler gelip hirsızı yakaladılar.

GUGUKLU SAAT

Geceyarısı. Hirsızın biri, Stütgar'da bir köşkün salon penceresinden içeri girdi. Elektrik fenerini yaktı, etrafa göz gezdirdi.

Salonda çok kıymetli şeyler bulunduğunu gördü, sevindi. Bu sırada nasılsa kolu zir vazoya çarptı. Vazo, yere düştü, parça parça oldu. Tabii büyük bir gürültü ile..

Yukarıda yatan köşk sahibi uyandı, aşağıya inmeğe başladı. Hirsız bunu anlayınca, masanın üstündeki küçük gümüş bir saati aldı, cebine koydu, pencereden atladı. Yandaki binanın köşesine gizlendi. Köşk sahibi sokağa çıktı:

— Hirsız var! Polis!..

Diye bağırmağa başladı. Sokaktan geçenler durdular. Hirsız da, gizlendiği yerden çıktı, herhangi bir meraklı gibi bunlara iltilhak etti.

Polisler koş koş geldiler. Köşk sahibi, hirsızın yalnız, saat başlarını da guguk diye çalan gümüş bir saati alıp götürdüğünü söylüyordu.

Bu sırada, civar kilisenin saati geceyarısını çalıyordu. Biran sonra, "guguk! guguk!..", diye bir ses işitildi. Hirsızın cebindeki saat, on ikiyi çalmağa başlamıştı. Tabii derhal yakalandı.

SPOR

Amerikadan Avrupaya
dönen Şmeling

Bundan sonra yapacağı maçlar için neler söylüyor

Sabık dünya boks şampiyonlarından Maks Şmelingin Amerikalı Harri Toması yendikten sonra, memleketine müteveccihen Newyorktan ayrıldığını yazmıştık.

Alman şampiyonu, Berline dönmüş ve kendisini, başta zevcesi meşhur sinema yıldızı Anni Ondra olmak üzere büyük bir kalabalık karşılamıştır. Diğer taraftan, hemen bütün Berlin gazeteleri, büyük şampiyonlarının avdetini tes'it için, birer sayfalarını ona tahsis etmişlerdir.

Şmeling gazetecilere verdiği beyanatta şunları söylemiştir:

"Simdilik kat'i olan bir şey varsa, o da öntümüzdeki kanunusani ayının 30 un da Hamburgda, Ben Foord'a karşı dövüşeceğimdir; diğer bütün şayialar, henüz mevsimsizdir. Diğer taraftan, Şubat ayı içinde, Miami şehrinde Amerikalı Stev Dudasla karşılaşmak üzere bir tek-lif yapıldı. Maamafih, bu maçı - yapıldığı takdirde - mart ve nisan ayına tehir edileceğini ve Şikagoda yapılacağını zannediyorum. Kanunusanide yapacağım maçı başka, henüz kat'i bir şey imzalamış değilim.."

— Martın 13 ünde, Berline, Neuselle karşılaşacağınız söylendi, bu doğru mu?

— Organizatör Bottenburgla, bu maç için henüz bir kontrat yapmadım, fakat bunu kafal etsem de, kanunusani sonundan evvel hiçbir şey imzalamıyacağım.

— Bradok - Far maçı galibiyetle karşılaşmayı kabul edecek misiniz?

— Organizatör Mik Jakobs, bu sene ikinci bir dünya şampiyonluğu maçı tertib etmesi ve, bunda, benim Coe-Luis le yapacağım dünya şampiyonluğu maçı galibiyetle, Far - Bradok maçı galibini karşılaştırması çok muhtemeldir.

Cuma günü Romenlerle
karşılaşacak olan
İstanbul
muhteliti
Nasıl teşkil
edilecek ?

Ankarada yaptıkları iki müsabakadan birinde berabere, birinde de mağlûb olan Romanyanın Bükreş karışık takımı memleketimizdeki son maçı, Cuma günü Taksim stadyomunda İstanbul karışığı ile yapacaktır.

Duyduğumuza göre bu karşılaşmaya İstanbul muhteliti şu şekilde çıkacaktır:

Cihad (Güneş) - Faruk (Güneş), Hüsnü (Beşiktaş) - Mehmet Reşad (Fener), Rıza (Güneş), Feyzi (Beşiktaş), - Necdet (Galatasaray) Hakki (Beşiktaş), Rasih (Güneş), Haşim (Galatasaray), Fikret (Fener).

Şmeling, Hamburgda vapurdan indiği zaman kendisini karşılayanlar arasında. Yanında duran genç kadın karısı meşhur sinema artisti Anni Ondradır.

Paris - Saygon
Rekorunu kıran kadın tayyareci

Meşhur kadın tayyareci Maryse Hilsz Paris - Saigon hattını 92 saat 32 dakikada katederek bu mesafede yeni bir dünya rekoru kırmıştır. Eski rekor Fransız tayyarecisi Andre Japy'ye aittir.

Fenerbahçe

Son İstanbulspor maçında
Esadı oynattığı için
Hükmen mağlûp mu
olacak?

Pazar günü Kadıköy stadında yapılan ilk maçında Fenerbahçeliler rakipleri İstanbulspor'u 5-0 yenmişti. Bu müsabakaya başlanırken sarı - siyahlılar son Fener - Enosis maçındaki malûm vak'a dolayısıyla Esada itiraz etmişler ve Ankara mmtakası disiplin heyetine vazi - yeti tetkik edilmekte olan Esadın bu müsabakaya iştirak edemeyeceğini hakeme bildirmişlerdir.

Fenerlilerin hükmen mağlûbiyetile neticelenmesi ihtimali olan bu itiraz hakkında alâkadarların ne karar vereceği merakla beklenmektedir.

Fenerbahçe (B) takımı
Bundan sonraki
maçlara iştirak
edemeyecek

Cumartesi günü Şeref stadındaki B takımları karşılaşmalarında Topkapıya karşı Fenerbahçeliler sekiz kişi olarak sahada ispatı vücut ettikleri için hükmen mağlûb addedilmişler ve aynı zamanda, B takımları müsabakaları için yapılmış olan talimatname mucibince bundan sonraki maçlara iştirak ettirilme meclerine karar verilmiştir.

İtalya
Avusturya
Futbol takımları
Şubatta karşılaşacak

Viyana'dan bildirildiğine göre, İtalya futbol fedrasyonu, İtalya - Avusturya milli futbol maçının, öntümüzdeki şubat ayının 27 sinde yapılmasını kabul etmiştir.

Bu büyük maç, İtalyada, Milâno şehrinde yapılacaktır.

Maamafih, Avusturya futbol federasyonu, henüz kat'i kararını vermemiştir. Bunun iki sebebi vardır: evvelâ, Avusturyalılar mevzu bahis tarihte, kuvvetli bir takım hazırlıyamıyacaklarını, sanı - yen de, maçı Viyanada yapılması lâ - zımgeldiğini ileri sürüyorlar.

Eğer Avusturyalıların pek yakında ve recikleri kat'i cevap, menfi olursa, İtalyanlar, aynı tarihte ve yine Milânoda, Frankocu İspanyollarla karşılaşacaklardır.

Onlar da
hurafeye
inaniyor!

Baldvin cebinde
iki tavşan ayağı
bulundurmuş
Meşhur piyanist Pader-
revski eşik üzerinde
duran adamın elini
sıkma-
mış

Birçok kimseler, hurafelere inanmaktan, bâtıl itikatlara kapılmaktan kendilerini alamazlar. Bir ziyafette, davetlilerden birinin acele kalkıp gittiğini hayretle görürsünüz. Sebep? Sofrada on üç kişi bulunması, iki bıçağın birbiri üzerine gelecek salıp şeklini alması, yahut da üç kişinin aynı kibritten sigaralarını yakmaları... Bunu anlayınca tabii gülersiniz ve bu adamın sinirlerinin bozuk olduğuna hükmedersiniz:

— Adam sen de! dersiniz, böyle şeylere inanılır mı hiç?..

Bununla beraber, dehaları ile büyük bir şöret kazanmış pek çok adam vardır ki, bunlar da, bu gibi hurafata inanmaktan kendilerini alamamışlardır, alamıyorlar. Eğer, kendilerine bu zaafardan bahsedecek olursanız:

— Hayır! Derler, aslı yok!..

Fakat yine inanırlar. Size, bir kaç misal zikrederim. Meselâ eski İngiliz Başvekilli (Baldvin), cebinde daima bir veya iki tavşan ayağı bulundurmuş. Yeleğinin cebinde de, bizzat bulduğu dört yapraklı yonca çiçeklerini taşımış.

Musolini - şüphesiz çok takdir ettiği (Sezar) ı taklid için olacak - mühim bir şeye karar vereceği, bir işe başlayacağı zaman mutlaka müneccimlere müracaat edermiş. A - caba acele karar vermek lâzımgeldiği sırada müneccimlerin cevabı ak - si olursa eski Roma konsüllerinden Dülüüs gibi mi yapıyor?

Malûmdur ki Dülüüs, bir deniz muharebesine başlayacağı gün (mukaddes tavuklar) yemlerini yememişler. Müneccimler, Roma gemilerinin harbe sevkinde bir felâket görmüşler, Dülüüs, kızmış, ve:

— Atın şu kafesleri denize, diye bağır - mış, mademki yemiyorlar, o halde su içsinler...

Büyük piyanist Paderrevski, iki kişinin sigarasını yaktığı bir kibritle yakmaktansa sigarasını içmekten vazgeçer. Dahası var: bir kapı eşliğinde kat'iyyen durmaz. Eşik üzerinde duran bir adamın elini asla sıkamaz. Yanlış bir adım atmaz, bir evin kapısından girerken öksürmeyi de iyi saymaz. Ve girerken daima, ilk evvel sağ ayağını atar.

Frenglerin birçokları 13 rakamını uğursuz sayarlar. İşte bunun içindir ki birçok otellerde 13 numaralı oda yoktur. Eğer ayın 13 üncü günü cumaya tesadüf ederse birçok kimseler işe başlamazlar. Mayıs ayında evlerden sarı renkli çiçekler bulundurmaz ve fena sayanlar var. Niçin?

Sonra, birçokları da yastıklarının üzerine koyacakları bir tek fulyanın gece kendilerini korkularından muhafaza edeceğine inanırlar. Birçok çiçeklerin iyilik ve fenalık getirdiğine zahib olurlar.

İskoçyada, kapıya asılan bir dal devledikeninin evdeki uğursuzlukları giderdiğini iddia ederler.

Nişanlı bir kızın karanfil takması kat'iyyen caiz değildir. Çünkü bu, aşkı söndürür.

Halbuki fen bunlara, bu hurafata inanmanın doğru olmadığını, safiyetten ileri geldiğini ispat ediyor.

1

2

Hikâye

Gece, yağmur
ve çocuk..

— Bir serserinin notlarından —

Ellerim, pantolonumun etrafı terden ve kirden kayışan ceplerinde; başım, öne sarkık; gözlerim, ıslak kumralarımın uçlarında; dalgın ve düşünmeli eve dönüyordum. Bütün günü; Avasofya caminin girintili çıkıntılı karanlık, loş dehlizlerinde ıslak kundurala elimde; deliklerinden tırnaklarım fırıyan kirli çoraplarımın ucuna basarak delişmekle geçirmiştim. Bu kocaman kubbenin altında yağmurdan korunuyor, bu insanın içini üstecek kadar soğuk, rütubetli dehlizlerde kendi kendime başbaşa kalabiliyordum:

Ne bir ser... Ne bir yabancı göz... Tasalarımı, acılarımı unutuyor, burada yalanlanabiliyordum. Şu geniş kubbelemin altında geçen çocukluk günlerimi düşünüyordum:

Annemle, çocukluk, Avasofya'ya girdik, o; loş dehlizlerin bir kıyısında, mermer sütunlardan birinin bitişiğinde ayakta kalırlarını önüne koyarak geçmiş günlerin kazaya bıraktığı namaz borçlarını öderken, ben yanı başında şaşkın ve ürkek; süslü, oymalı sütun başlarına, esmer kemerlerin nakışlarını seyrederdim. Annemin, kulağıma fısıldıya nak bellettiği kocaman, yuvarlak levhaların yaldızlı yazılarını hecelemeğe uğraşırdım:

Allah, Ali, Muhammed, Ebubekir, Ömer, Osman... Taaa kubbeden inen ince demir çubukların taşıdığı billür kanallıların altında dolaşırken hiç elimde olmadan ürperir, annemin koltuğuna sokuşurdum.

Loş dehlizlerin bir ucunda, karanlık demir kapısı sımsıkı kapalı bir yer vardı. Annem:

"İşte Hızır aleyhisselâmın camîe gittiği çıkışı kapı", derdi. Annem gibi ben de, anahtar deliğine mini mini parmaklarımı sürttüğümde, yüzüme gözünün süsüydü.

Gene, loş galörilerin birinde, bir mermer sütun görürdük ki, üzerinde loş altı santim derinliği olan acıip bir delik taşırdı. Evet... Bunu da biliyordum. Annem, dizleri dibinde sessiz ses oturduğum bir gün, bir eliyle tesbihi çekerek fısıf fısıf anlatmıştı. Şu kubbenin tam orta yerinden sarkan top sandilin altında fasılasız kırk gün saha namazı kılana Hızır görünüyordu; her muradını yapıyordu.. Vaktiyle, üst üste kırk gün namaz kılan bir ihtiyara, sonunucu sabahı Hızır görünmüş..

— Ben Hızırım!

Demiş. İhtiyar kuşkulmuş. Sallanmış sıvılamış. Karşındakinin tercekten Hızır olup olmadığına kanaat getirmek istemiş.

— Ver başparmağımı bakayım!

Hızırın bu parmağının kemiksiz olduğunu biliyordum. Mübarek, gazaba gelmiş. Elini vermemiş. İhtiyarın kuşanını artmış:

— Sen Hızır değilsin!
— Sana mucizemi gösteririm..
— Göster!

Ve, işte bu koca mermer sütunu, parmağımı sokup, olduğu yerde döndürüyordum.

İhtiyar inanmış; inamış ama, birdenbire de gözleri görmeyiş olmuş. Uzun uzun ağlıyor, yalvarıyor ve kör gözlerini mermer sütunun üzerindeki deliğe sürüyormuş. Çok geçmeden nu te kavuşmuş.. O gün bugün, gözleri karanlık insanlar, tã uzaklardan kelküp Avasofya'ya, bu dibi pirinç kaplı mermer sütuna geliyorlar, Hızır parmağın açtığı deliğe hastalıklı gözlerini sokmakta şifa umuyorlarmış..

Bir başka mermer sütunun oyma-larına yapışan, sultan Fatih'in ortodoks kanına bulanmış iri pençesi, uzun tercekler rüyalarına girmiş, korkudan bir titretmiş beni..

Bazan, padişahın Avasofya'da okutulan mevlütleri gelirdik. Hıncahınç koca safları arasında dolaşan upuzun boylu, gökük avurtlu haremağaları, tepet sepet şeker dağıtırdı.

Öğledenberi yağın yağmur, şimdi hafif bir ahmak ıslatana dönmüştü. Otaklık iyice kararmıştı.

Yolum bir yerinde, bir ağaç dibin-

de, beli yerlere kadar büyük, hüngür hüngür ağılıyarak dolaşan bir küçük kız rastladım. Kesik saçları ıslak ve darmadağındı. Eski entarisi sırsıklam olmuştu. Taşdığı iki ekmeği yaya kaldırımının bir kenarına bırakmıştı. Verde bir şeyler arıyordu.

İçim burkuldu. Yürüyemedim. durdum. Pardesülerine bürünmüş, ya kalarını kaldırmış, şemsiyelerine sığınmış eli çıkmış efendiler gelip geçiyordu. Beli yerlere kadar bükülü, hüngür hüngür ağılıyan eski entarisi sırsıklam küçüğe sokulan olmuyordu.

Yaklaştım, ıslak omuzlarımı okşadım:

— Neye ağlıyorsun?

Diye sordum. Yaşlı gözlerini avuçlarında kuruladı. Kısık iç çekişleriyle anlattı:

Babası, fırından ekmek aldırmağa yollamıştı. Eline bir yirmi beşlik vermişti. Dönerken, avucuna sıkıştırdığı paranın üstü, on kuruş, nasılsa elinden kayıvermişti. İşte yarım saatır arıyordu. Bir türlü bulmak kabil olmamıştı. Yer yarılmış, yerin dibine girmişti sanki... Eve nasıl dönecekti? Öfkeli babasına ne diyecekti? Parayı düşürdüğüne inanmazlardı ki..

Şimdi, yere düşen on kuruşu, küçüklerle beraber arıyorduk. Ve gözlerimiz yerde, konuşuyorduk:

— Baban kızmaz, küçük.. Yok yere üzülmüyorsun..

— Babamın öfkesi gibi yoktur, amca..

— Döver mi?

— Döver ya!

— Peki, annen yok mu?

— Var...

— O seni dövdürtmez..

— O benim sarı annem değil ki, amca!..

—

— Benim annem, ben kundakta iken ölmüş..

Berber arıyordu. Ve artık bir şey sormuyordum. Gözlerim batıyordu. Şu dakikada, cebimde bir on kuruşuğum olsaydı!.. Eli çıkmış, belki de kesele-ri dol ufendiler, Hâlâ geçiyordu.

Biraz sonra, küçük, ümidini kesti:

— Geç kaldım, babam bilsünün kız mıdır!

Diye, aramaktan vazgeçti. Boynu nu omuzuna yatırarak, dudaklarını kıvrarak, dağmık ve ıslak saçlarını kulaklarının arkasına toplarken ona öyle acıdım ki!.. Ve, zavallı küçük, yeyeceği dayağa rıza gösteren o mütevekkil haliyle öyle acındırıcıydı ki!..

Yağmurla ıslanan, hamurlaşan iki ekmeği koltuk altlarına sıkıştırdı. Kırsık kısık ağılayarak, burnunu çekerek uzaklaştı.

Yoluma koyuldum. Eski, sırsıklam

GÜNAHKÂR PAPASLAR

Konşita haykırdı: "Yetişir, yetişir! Her şeye razıyım!.."

— 9 —

Nakleden F. K.

Engizisyon eline düştüklerinin on beşinci günü Perezle Konşitayı gene işkence mahzenine götürdüler. Genç kız, bir haftalık ayrılıktan sonra nişan-larını tanımaz bir halde buldu. Zavallı delikanlı gördüğü işkencelerle bir deri bir kemik kalmıştı.

Konşitayı bir sıraya oturtular, ayağa kalkmak isterse mâni olmak üzere orkasına iki papas geçip oturdu. Perez de bir tahta masa üzerine yatırıp ellerini ayaklarını bağladılar. Ağzına yaylı bir alet koyarak ağız kalmasını temin ettikten sonra yüzünün alt kısmına ıslak bir bez örttüler.

Bezin bir kısmı bir torba şeklinde ağzın içine sarkıyor, burun delikleri de gene bezle örtülü bulunuyordu.

Hazırlık tamam olunca işkencecilerden biri Perezin ağzına ince bir ip şeklinde muntazaman su dökmeye başladı. Ağızdaki bez yavaş yavaş içenlere gitti ve gırtlakta bir tampon şeklinde tıkanıp. Bezin ıslaklığı burundan tene-füse mâni oluyordu. Boğazdan muntazaman akan sular da hava geçmesine uzun fasılalarla ve pek az miktarda imkân verdiği için zavallı genç teneffüs güçlüğüyle müthiş bir ıstırap çekmeye başladı.

Biraz sonra teneffüs fiili uzun müddet muntazam yapılamayınca gencin gözlerine kan hücum etti, damarları şişti, kulakları an ve burun delikle-rinden kan sızmağa başladı. Bağırması-na imkân yoktu. Yalnız gargara yaparmış gibi garip bir sesle feryat ediyordu..

Bir aralık dik bir sesin emir verdiği duyuldu:

— Yetişir!..

İşkenceciler, bezi çektiler ve yayı ağızdan çıkardılar, ipleri gevşettiler.

Kenarda duran yüzü kukuletalı adamlardan biri Perezin yanına geldi, bir doktor tavrı ile muayene etti. Suni teneffüs hareketi yaptırdı ve bir ilâç içirdi. Onun tavsiyesi üzerine bu işkenceye devam edilmemesine karar verildi.

Kızdırılmış demir parçasıyla zaval-lının avuçlarına ve tabanlarına haç işa-reti yapıldı.

Baş işkenceci bir kepçe ile aldığı

entarisiyle, kızcağzın hayali gözleri-min önünde beraber yürüyordu. Bir an, demin mütevekkilâne kulaklarının arkasına topladığı ıslak, dağmık saç-larını bir el avuçları gibi oldu. Ve ben onun hicirli, yalvaran sesini kulakla-rımda duydum.

Sanki benim derdim kendime yetiş-memiş gibi, işte bir küçük dert de bu..

Reşat ENİS

Engizisyon mahkemesinde bir işkence sahnesi..

erilmiş kurgunu delikanlının baldırları ve kolları üstüne damla damla akıttı. Bu sefer ıstırap o kadar fazla oldu ki, Perez dayanamadı ve insan sedasına benzemiyen bir sesle ulur gibi bağırma-ğa başladı. Aynı zamanda Torkemada'nın iki haftadanberi beklediği şey de oldu:

Konşita yerinden fırladı, ellerini is-tirhamkârane ileriye doğru uzattı ve gırtlakını yırtan bir sesle haykırdı:

— Yetişir, yetişir! Her şeye razı-yım!..

Bu ihtimal düşünülerek evvelden emirler verilmiş olacak ki, genç kızın feryadı şaşılacak bir süratle işkence-ye son verdirdi. Perez'i hemen bağla-rından kurtararak vücudunu bir yağla uvaladılar ve yumuşak bezlere sarıp götürdüler.

Konşita bu hazırlıkları yüzü bembeyaz, hareketsiz ve sessiz seyrediyor-du. Ölümü ve nişanlısını azaptan kurtarabak olan fedakârlığı göze almıştı. Perez götürüldükten sonra işkenceci papaslar da dışarı çıkınca, Torkemada sesini tatlılaştırarak:

— Haydi, Konşita, dedi. Beni ta-kip et!

Papası takip etti. Beraberce Konşitaya mahbushanelik vazifesini gören salona girdiler.

Genç kız, ayakta duruyor ve papa-sın hareketlerine mumanaat etmediği gibi sesini de çıkarmıyordu. Böyle bir müddet ayakta kaldı, Torkemada bil-hassa uzattığı ve arada bir okşama ve öpücüklerle fasıla verdiği bu ameliye-yi tamamlayıp, genç kız istediği kılı-ğa getirdikten sonra, altmışını geçgin yaşından umulmiyacak bir kuvvetle kucaklayıp divana uzattı.

— 8 —

Güvertede adsız geminin admalarından kim seyi göremedim, yalnız iskele başına dizilmiş iri ve sımsiyah altı zencinin ellerinde altı tane fener bulunuyordu. Bunlar öyle heykel gibi dururlarken sandaldaki gemiciler de güverteye çıktılar. Bunların arasındakî "dört gözlü, şimdi geminin kumandanı gibi görünüyordu. Gemicilerden birine şu tek sözü söyledi:

— Kıç tarafa!

Gemicî bana başile arkasından gelmemi söy-liyerek yürüdü. Çelik güverte üzerinden kıç tara-tı yanına geldik. Birçok seri ateşli topların ara-sından geçtik, alt güverteye indik. Gemicî bu-radaki geçitte bir kamara kapısı açtı ve beni i-çeriye soktu. Ben girince de kapı arkamdan ses-sizce kapanıvermişti.

Benim burada ilk duyduğum büyük bir hay-ret oldu. Ben bir mahpese atıldığımı sanıyo-rum. Eğer bütün hapishaneler böyle olsaydı mahpusluğun yarı korkusu ortadan kalkar-dı. İçinde bulunduğum kamara o kadar geniş değildi. Lâkin son derece zarif, sanatkârane yapılmış ve büyük dikkat ve zevkle süslenmişti. Bu kamara baştan aşağı al gelincik çiçeği ren-ginde ağır ipek bir kumaşla döşenmişti. Büyük rahat kanape, geniş koltuklar, duvarlar, perde-ler, hep o renkte idi. Yerde gene o renkte değe-rillerinden bir şark halısı serili idi. Yalnız elek-trik lâmbasının ampulü en hafif bir sarı renkte bulunuyordu.

(Devamı var)

Haberin deniz ve macera romanı: 37

Korcan Zırhlı

Yazan: Ali Rıza Seyfi.

Kürek çekerken bulunduğum noktanın ticaret ve posta vapurları yolu üzerine düşmesi ihtimalini de düşünerek kendimi teselliye uğraş-makta idim. İki buçuk, üç saat kadar kürek çek-tigimi sanıyordum. Haylı yorulmuş, bu sıcak yaz gecesinde terlemiştim bile. Dinlenmek için kü-rekleri bıraktım; gökte kutup yıldızını bularak kendime bir yol istikameti bulmağa çalışıyor, ufkü dikkatle araştırıyordum. Tam bu sırada doğu tarafından denizin üzerine parlak, geniş bir ışık yelpazesi uzandı, cenup ufkundan doğru batı üzerinden şimale yükselerek ucsuz bucak-sız denizi aydınlığa taramağa başladı. Sevinçle sandalın içinde fırladım. Bu hiç şüphesiz bir geminin elektrik projektörü idi. Lâkin "artık kurtuldum... demeğe vakit kalmadan yüreğim gene korku ile doldu. Ya bu projektör o esrarlı, adsız harp gemisinin ise!

Şimdi elektrik ışığı olduğu gibi sandalın üze-rinde durmuştu. Demek beni görüyorlardı! Bu vaziyette projektörü yakan tekneyi görebilmekli-şim mümkün değildi.. Işık üzerimde iki dakika kadar durduktan sonra söndü ve o zaman uzak ta büyük bir vapurun kara gövdesini seçe bil-dim. Bu gemi bir harp gemisine benziyordu. E-vet, iki bacalı, üç direkli bir gemiydi, o halde kap-

tan Blakin adsız altın zırhlısı olamazdı; çün-kü o zırhlı tek bacalı iki direkli idi. Sesim çıktı-ğı kadar gemiye doğru haykırıyorum, kollarımı sal-lıyor, dell gibi çırpınıyordum. Sanki haykırışım işitilmiş gibi geminin elektrik, ışığı birdenbire tekrar sandalın üzerine dökülerek beni ve dört yanımı nur dalgalarına boğdu..

Oh, Ulu Tanrım.. İşte artık en korkunç ö-lümlerden kurtulduğuma şüphe kalmamıştı..

(Doğrudan doğruya benim sandala doğru ilerlemekte olan bir sandalın karaltısı görünme-ğe, küreklerinin gürültüsü de duyulmağa başla-mıştı, sandaldakilerin beni gördükleri, bana geldikleri besbelli olduğu halde coşkunluğumu yenemiyerek hâla:

— Buraya!.. Buraya!.. Çabuk olun!

Diye çılgınca haykırmakta idim. Birdenbi-re sandaldan bir ses bana cevap verdi:

— Korkma, küçük, korkma; işte geliyoruz. Zaten senin gibi biz de ayrılmak düşüncesinde değiliz!

Aman Allahım.. Bu sesi tanımıştım. Bu ses "Dört gözlü, nün sesiydi!..

Yelimsiden, kederimden sandalın içine ara-kası üsti yıkıldım.

İki dakika sonra "Dört gözlü, nün kumanda-sında olan büyük sandal benim sandala yanaş-mış, gemiciler beni oradan çekip büyük sandala almış bulunuyordu.

Nihayet büyük geminin güvertesine çıkarıl-dığım vakit artık yaşamak ümidli gönülden silinmişti. O korkunç, adsız zırhlının içinde bu-lunduğumu anlamıştım.

“Denizbank,, Türkçedir Mecliste Sadri Maksudî şiddetle tenkit edildi

Ankara, 28 (Husuf) — Büyük Millet meclisi dün toplanmış ve iktisat vekili Şakir Kesebir, ikinci kanunun bağında faaliyete başlayacağından dolayı Deniz Bank kanun lâyihasının müstace len müzakere edilmesini teklif etmiş ve bu teklif kabul edildikten sonra reis, unvanının tekrar teklif edilmesi için bütçe emvümenine verilmiş olan lâyiha daki enclimen mazbatası okunmuştur.

Malûm olduğu üzere geçen cuma günü lâyihanın ilk müzakeresinde Gireson mebusu Sadri Maksudî “Deniz Bank,, kelimesinin Türkçe olmadığını ileri sürmüş, nasıl “İş bankası,, denil-yorsa “Deniz bankası,, denilmek doğru olacağını söylemişti.

Enclümen mazbatası, deniz banka adının Türk grameri kaidelerine mutabık ve bilhassa âlem ifade eden isimler, de bunun birçok misalleri mevcut olduğu ve ayrıca bu tabir Sumer Bank ve Eti Bank gibi şivemize uygun olup deniz bankasına tebdiline lüzum olmadığı neticesine varıldığı meallindedir.

Bunu müteakip İsmail Müştak Mayakon (Siirt) ve Hasan Reşit Tanku (Maras) söz almışlar ve Deniz Bank tabirinin doğruluğunu izah etmişlerdir.

Bundan sonra maddelerin müzakeresine geçilmiş ve kanun kabul edilmiştir.

İsmail Müştakın tenkitleri

İsmail Müştak Mayakon ezclümle şöyle söylemiştir:

“— Müsaadeleriyle söylüyeyim ki, ortad abir garabet varsa bu garabet Deniz Bank terkinde değil Türk gramerinin yapılarını karıştırmadan bu da vaka karışan arkadaşlarımızın mantığındadır.

“Hayır arkadaşlar, Sumer Bank, Eti Bank gibi Deniz Bank terkinde de gramer bakımından hiç bir kaidesizlik yoktur. Bu terkipler kıvrak bir ifade kabiliyetinin, ve güzel bir dil elâstikliğinin mahsulüdür.

Sadri Maksudî arkadaşımız Sumer Bank, Deniz Bank terkiplerini kaidesizlikle itham ederken davasını ispat edecek bir gramer kaidesi göstermedi. Çaklı gösteremedi. Çünkü öyle bir gramer kaidesi yoktu. Bilâkis bu gibi terkiplere cevaz, kıymet ve yer veren bir kaide vardır. Türkçede üç şekil terkihi izafi bulunduğunu lîbirsiniz. Birinci şekil, terkihi izafilerde hem muzaf, hem müzafınıleyh izafet âlameti alır. Bu terkihi izafi şekillerinin en baskındır. Milletin hâkimiyeti, cumhuriyetin fazileti, meclisin ruznamesi, hükümetin muvaffakiyeti terkiplerinde olduğu gibi. İkinci şekil terkihi izafilerde izafet âlameti yalnız muzafın sonuna gelir. Kanun kuvveti, Türk bayrağı, zekâ eseri, şive düzgünlüğü terkiplerinde olduğu gibi.

Üçüncü şekil, terkihi izafilerde ne muzaf ne de muzafı ileyih izafet âlameti almazlar: Dar dere, maltepe, Adahisar, Kaddıköy terkiplerinde olduğu gibi.

İşte Sumer Bank, Eti Bank, Deniz Bank bu üçüncü şekle göre yapılmış terkihi izafilerdendir. Bunlar gramer say faharında kaideleşmeden evvel dilde mü eyyideleşmiş birer dil kıvraklığıdır. Türk zekâsının Türk zerafet ve hassasiyetinin birer muvaffakiyetidir.

Mesela, Galatasaray, Ayvansaray, Bahçekapı, Kumkapı, Topkapı, Duatapo, Maltepe, Tmaztepe, Hisartepe, Kadifekale, Çanakkale, Dağkale, Rumkale, Bakırköy, Erenköy, Kadıköy, Malıköy, Şincanköy ve nihayet en büyüğümlüğün makarrı fazilet ve asaleti olan Çan kaya.

Görüldüğü ki, Sumerbank ve Etibank gibi Denizbank terkihi de kaideye muvafık, şiveye uygun, iktisadî ve malî bir firmanın unvanında bulunması lâzım gelen bütün vasıfları haizdir. Yapılan şey doğrudur. Kabulünü yüksek heyetimizden rica ederim.

“Bank,, kelimesi Türkçedir

İsmail Müştaktan sonra aynı mevzu üzerinde söz söyleyen Maras mebusu Hasan Reşit bilhassa dedi ki:

“Denizbank mürekep adını teşkil eden sözlerden, deniz kelimesi kadar

“Denizbank” kelimesi üzerinde müteale larını söyleyen mebuslardan Falih Reşit, Hasan Reşit, Naşid Hakkı ve hücumlara muhatap olan Sadri Maksudî

bank kelimesi de Türkçedir. Arzu buyururlarsa bunun uzun izahatını Türk dil kurumundan ve Türk dil fakültesi profesörlerinden tahkik buyurmalari çok kolaydır.

Ben burada sadece hepimizin bildiğimiz “bağ,, ve kendilerinin de çok iyi bilmesi lâzım gelen “bân,, sözlerini hatırlatmakla iktifa edeceğim.

Türkçede bu kelimelere “taahhüt,, “para taahhüdü,, ve “borç,, mânalarını verirler.

Garp lisanlarındaki “Ban,, “banka,, “banko,, muahhar şekilleri eski Kelt ve Got dillerinden alınmıştır. O devirler de de “ban,, şekilleri vardır.

Her halde Denizbank çok yerinde temiz ve tam Türk dili bünyesine uygun bir isimdir. Sayın kamutayın bu isim kabul buyurmalarında isabet elcağını derin hümetlerimle arz ederim.

“Cumhuriyet,, in “Server Bedi,, ine cevap

Ankara, 27 (A.A.) — Türkiye Büyük Millet Meclisinde müzakeresi geçmiş olan “Denizbank,, sözü hakkında Ulus gazetesi muharrirlerinden Kütahya mebusu Naşit Ulug ile Ajan muharrirlerimizden birinin vaki mülâkatın da sayın mebusun bize söyledikleri kısa bir izahı da profesör Tankutun nutkundan sonra vermeyi münasip görüyoruz:

Sual: — Bugün okuduğumuz “Cumhuriyet,, gazetesinde (Server Bedi) imzalı yazı üzerinde noktaî nazarınız nedir? Bu yazıda bir resim vardır: “Deniz bankası,, yazısının son üç harfinden evvel yukarıdan inen bir balta, ve bunun şiddetli bir darbe ve keskinliğinin işkaran âlametleri... Server Bedi “Deniz bank,, in yanlışlığını ve “Deniz bankası,, demek lüzumunu ileri süren hukuk profesörü Sadri Maksudîyi teyit için bir takım misaller getiriyor. Ezclümle diyor ki: “İzmir belediyesi yerine “İzmir belediye,, diyebilir miyiz?

Sayın mebusumuz Naşit Ulugun bize verdiği kısa cevap şudur:

— Hayır “İzmir belediyesi,, yerine “İzmir belediye,, demeyiz. Ve şimdiye kadar Türkler bize böyle bir terkihi isim kullandıklarına dair misal vermiş değillerdir. İzmir belediyesi, İstanbul belediyesi, Ankara belediyesi ve her şehrin bir belediyesi vardır. Bunun mânası çok açıktır: İzmirin belde işleri ile uğraşan müessesesi. Bunun Denizbank unvanını taşıyacak bir müessese ile hiç bir ilmi münasebeti olmadığı meydandadır.

Yalnız ben de sizden şunu sormak isterim:

Denizbank ifadesinin yanlışlığını, yanlış olarak ileri süren ve Türk dili ile ne ilmi ve ne de - bilhassa - fonotik alakası olmadığı kendini tanıyan ve üyanlarsa malûm bulunan Bay Sadri Maksudîyi teyit etmek için getirdiği misaller arasında nâçin (Server Bedi) denilen zat: (Maltepe), (Kumkapı), (Beşiktaş), (Ayvansaray) gibi terkipleri hatırlayamamıştır? Bu (Server Bedi) denilen zat ya çok âlimdir, bu takdirde benim işaret ettiğim ik’ isimden mürekkep unvanları da nazarı dikkate alarak ilim yolundan izahta bulunacaktır. Ve yahut Türk dili etimolojisinde cahildir, söze karışmıyacaktır.

“Sadri Maksudî cahildir,,

Anadolu ajansı Naşit Hakkıdan başka eski Başvekâlet hususî kalem direktörü Kütahya mebusu Vedit Uzgören ile de görüşmüştür.

Bu zat da ezclümle şöyle demiştir:

“ Ben Bay Sadri Maksudîyi hakikaten bir şeyler bilir zannederdim. Halbuki Deniz Bank sözüne itiraz eden beyanatından anladım ki bu zat hiçbir şey bilmiyormuş. Bir defa Türk dilinin tamamen cahil olduğuna dair hasıl olan kanaatimi açıkça söylemeliyim. Halbuki Sadri Maksudînin dil hakkında yazılmış, ve mukaddimesinde Atatürk imzasıyla methû sena edilmiş kitabını okuduğum zaman, hakikaten bu zatın dil ile alakası olduğunu sanmıştım. Mec liste işittiklerim bu sanımı ne yazık ki tüketti. Sıfır yaptı.

Ben, Sadri Maksudînin meşhur tarih profesörü olduğunu da işittim. Bu son münasebetle onun teklifini merak ettim: Tam kanaatte anladım ki bu zat asla tarihçi değildir. Tarihi bir papaganın söylediğinden ileri geçmemiş bir zavallı imiş.

Biz bu hakikati, ne yazık ki mekteplerimizde okutulmakta bulunan tarih kitaplarına nasılsı karışmış olan ve anlaşılmamışlığı yüzünden, kimin tarafından geldiği tahkik edilmek lüzumuna kanlı olduğum cümlelerden şikâyet eden talebelerden, hocalarından işittim. Evet, bu manasız sözler ve hikâyeler de, Sadri Maksudînin cahillâne mahsulleri eserleri olduğuna kanaat getirdim. Artık cesaretle daha ileri gidebilirim:

Sadri Maksudî, bir hukuk profesörü müdür? Henüz bunun üzerinde kuvvetli ve müeyyit vesika göremedim. Ancak etrafa yayılmış kendi ifadelerine göre Sadri Maksudî, Rus çağırışında tahsilini ikmal etmiş ve orada bir nevi, bir nebze sokak avukatlığı yapmış, kendilerinden menkul olmak üzere, Pariste Sorbon üniversitesinde kürsü sahibi imiş, ne kürsüsü? Türk dili kürsüsü? Hukuk kürsüsü?.. Bunu henüz tahkike vakit bulamadım.

Ancak Paris, Sorbon üniversitesinde Sadri Maksudîye hukuk kürsüsü vermezler. Türk dili kürsüsü mü? o da şüpheli. Eğer böyle bir hata vaki olmuşa ne yazık, Garp âlemi Türk dilini Sadri Maksudî ağzından işittirmiş oldu.

Bay Sadri Maksudî, derslerine devam etmeden evvel sen türkçeyi öğrensen ve onun leziz ağızını tatsan türkçe konuşmaktan fetinap ederisün..

Eğer senelerdenberi seni Türkiye Türkleri, Türk gençliği sakat türkçele verdigin dersleri dinliyorsan, bunu kendin için bir lütfu mahsus ve Türklüğün taşkın nezaketinin yük sek eseri telâkki etmelisin. Yoksa sen, Türkiye’de türkçe konuşmağa, türkçe ders vermeğe cesaret edememek mevkinden bir adamsın.

Fakat beşeriyette senin gibi, cehlini bilmiyen, kendini âlim sanan gafiller az değildir..

“Sadri Maksudîyi hürmete sayan görüyor idik,,

Anadolu ajansı anketine devam ederek Türk dili tetkik cemiyeti üyelerinden ve “Dil, tarih ve coğrafya fakültesi,, doçentlerinden Dilaçar ile de görüşmüştür. “Türk - Ermeni denilen bir kabilenin Türk çocuğu,, olduğunu söyleyen Bay Dilaçar da demiştir ki:

“ Biz bugüne kadar Bay Sadri Maksudî arkadaşımıza, hiç de tetkike lüzum görülmiyen bir mütehasıs olmak sanısıyla kendisini hürmete sayıyan görüyorduk. Fakat Türkiye cumhuriyeti hükümetinin şüphesiz en mütehasıs dilcilerimize danıştıktan sonra ortaya koyduğu “Deniz bank” sözüne itirazını o kadar gayri ilmi ve cahillâne gördük ki artık o zatın Türk ilim ailesi içinde bir yeri olduğunu kabul edememekte mazurum..

“Türkçe gramere sığmaz,,

Gecelerin de Ankara radyosunda aynı

Kamyon kazası

Baştarafı 1 incede inceklerdi. Tramvay hattının üzerinden yürüyen kızla kadın Edirnekapı çocuk bakım evine yaklaştıkları bir sırada Marika İstanbul tarafından doğru süratle bir kamyonun geldiğini görmüştür.

Kız bu vaziyet üzerine elinden tuttuğu kadını çekerek yolun sağ tarafına kaçmak istemiştir. Sofiya da başını çevirip kamyonu görünce korkmuş, kızın elini bırakıp geriye kaçmıştır. Bu sırada kamyon yetişmiş, sol tekerleği Sofiyanın başına çarparak kadını yere düşürmüştür.

Vakaya Karagümrük karakoluna mensup zabıta memurları el koymuş, şoför yakalanmış, yaralı kadını muayene için Edirnekapı bakım evinden bir doktor çağırılmıştır.

Gelen doktor muayenesi neticesinde kadının başının patlayıp beyinin dışarı çıktığını görmüş, yaşamıyacağını anlayınca hastaneyeye kaldırılmasına lüzum olmadığını söylemiştir.

Sofiya yol üzerinde on beş dakika sonra ölmüş, cesedi bir sedeye konarak yolun kenarına alınmıştır. Kanların aktığı yerlerin üzerine de talaşlar dökülmüştür.

Yarım saat sonra müddeiumumi muavinlerinden Übeyt ile tabibi adli Enver tahkikata el koymuşlardır.

Tabibi adli Enver cesedi muayene etmiş, ölümün şeklini tesbit ettikten sonra defnine ruhsat vermiştir.

Kazayı yapan şoförün adı Tafil dir. 1715 sicil numaralı olan Tafilin kullandığı kamyonun numarası 3892 dir. Vefada yıldız garajına mensuptur. Taş, kireç taşımaktadır. Şoför Tafil müddeiumumi geldikten sonra karakoldan getirilmiş, kaza etrafında izahat vermiş, sonra kamyonu binerek tecrübe yapmıştır.

Tafil şunları söylemiştir:

“— Karagümrük durak yerini geçince kadını kızı yol üzerinde gördüm. Karşı tarafa geçiyorlardı. Korna çaldım. Çünkü korna çaldığım birçok kimseler ürüyor, şaşırıyordu. Kızla kadının karşıya geçebileceklerini tahmin ettim. Fakat kız beni görünce şaşaladı. Kadın geri kaçmak istedi. Bu sırada kendilerine yettim. Sola doğru fren yaptım. Fakat yerler çamurlu olduğundan ve yolun sol tarafında da paket taşları olduğundan tekerlekler kızak yaptı.

Yaşamak Hakkı Nâzım Hikmetin

İlk romanıdır. Bu değerli şairin adıyla neşredeviği ilk eserini büyük bir zevk ve büyük bir alâka ile takip edeceğinizden eminiz.

Yeni senenin ilk gününde başlamış bulunacaktır

mevzu üzerinde neşriyatta bulunulmuştur. Kırşehir mebusu Müfid Özdeş mütealelarını bildirmiş, sonra Ankara mebusu Falih Rıfkı Atay da söz söyleyerek şöyle demiştir:

A — Türkçe, dünyaya kültür götürmüş, yaymış, sağlamış, Türkün dilidir. Buna bütün dünyada itiraz etmeği düşünen aklı başında hiçbir adam çıkamaz.

B — Türkçe o kadar geniş ve zengin bir dildir ki, bütün dünya dil âlimleri bunu kök ve ana olarak almak mecburiyetini iftiraftan başka çıkar ilmi yol bulamazlar.

C — Bu kadar geniş bir dil, Osmanlı devrinin kısır asırlarında mahdud kafaların uydurduğu gramere sığmaz. İşte biz bu günkü Türk çocukları, ve hakikatçı insanları, yukarıda işaret ettiğim prensipleri bütün vuzuhu ile en münkirlere dahi göstereceğiz. Bunu sabırla, ve fakat, Türklüğe has, şuur ve inanla bekleyiniz. Takdir edersiniz ki bu iş o kadar kolay değildir. Güç işi başaracak olanlar, çalışma yolundadır. Bu yol üzerinde çıkabilmesi da ima beklenen Sadri Maksudî gibi muarızlar elbette aydınlık dışındadır. Siz Türk gençleri, bu muarızların sözlerini değil, Türkiye Büyük Millet Meclisinin en son verdiği şuurlu ve parlak kararı kendinize istikamet yıldızı alınız. Sizi muvaffakiyete, saadete ve hakiki bilgiye eristirecek olan budur.

Kamyonun neresinin çarptığını bilmiyorum. Altı çocuk babasıyım. İsteyerek hiç kaza yapar mıyım?.. Seyrüsefer mühendisi tarafımdan da kaza yerinde keşif yapılmış. Sonra şoför gene karakola götürülmüştür. Kazayı görenlerin de ifadeleri alınmıştır.

Sokakta kalp sektesinden öldü

Bugün saat birde yirmi kala Babıâlden Sirkeciye doğru inmekte olan ve 45-50 yaşlarında tahmin edilen bir adam Sirkeci dörtöl ağzına metre kalarak birdenbire yerden varlanmış ve bu şiddetli sukut neticesinde biçare adamın başı da yarılmıştır.

Hüviyeti tesbit edilemeyen kazazedinin kalp sektesinden vefat ettiği anlaşılmıştır.

Japonya alay mı ediyor?

Baştarafı 1 incede deki fıkralar rüesası, Amerikan bahçesinden evvel bir reyâm yapılmış, suni teklif eden Ludlowun takririni sür’atle reddedilmesini temine vermişlerdir.

Diğer taraftan idare, sonkanun içtima devresinde bahriye için münasip krediler elde etmeğe çalışacaktır.

Amerikan gazetelerinin şiddetli neşriyatı

Vaşington 28 (A.A.) — Panay hadisesi dolayısıyla Tokyo ile Vaşington arasında letil edilen notalar hakkında tefsirler bulunan Evening Star gazetesi şöyle yazmaktadır:

“Hariçye nezaretileri Tokyo hadisesi hakkında panmış addedebilirler. Fakat Amerika kının da aynı kanaatte bulunduğu şüphesizdir. Bilâkis birçok kimseler Japonyanın Amerika bayrağını bu kadar ağır bir şekilde tahkir ettikten sonra sadece “beni” zür görünüz,, demesini bizim alçaklığımızı ve uzak şarkta menfaatlerimize zarar tevavüzün şunu değil başlangıcı telâkki etmektedirler..

Japon dahiliye nazırı amiral Sugunin verdiği yeni beyanat bombayı yapmıştır.

Filhakika, Suetsugu Japonyanın tarzıyelerine rağmen, şunları söylemiştir: — Kantona karşı taarruzu kolaylaştırmak için, belki bir gün Haiman adan yerleşmek mecburiyetinde kalacağız. Bu hadise gibi, hadiselere gelince, bu diseler gayrikabili fetinabır ve tekerlenebilir. Ne yapalım! Japonlar Allah diler ya!.. Kazadır bul..

Bir hadise

Pekin, 27 (A. A.) — Röyter muhabiri bildiriyor:

Japon askerleri dün İngiliz Angliya misyonerleri mektebine girerek birçok susı evrak zaptetmişler, bundan sonra mektebin Çinli müdürünün dairine çıkmışlar ve orada bulunan evrakları almışlardır. Çinli müdür, malûm olmuştuktan sonra sebeplerden dolayı tevkif edilmiştir.

Bir şehir daha Japonların geçti

Tientsin, 27 (A. A.) — Japon rırmın umumî karargâhı, Tsiman’ın etmiş olan Japon kuvvetlerinin şehrin tahkim edilmiş olan kısmını gal eden Çinlileri taretmek suretili mizleme” ameliyesile meşgul bulunduğunu bildirmektedir.

Bir Japon erkânıharf zabiti Tientsin Puken cephesinde uzun bir tevakküf sonra Japon taarruzunun başlamış olduğunu beyan etmiştir.

Uyumak istiyordu, elleri ve ayakları bağlı olarak uyumasına izin verdiler

Kurşunlardan birisi, sağ gözümün altına sıyrıldı, öteki de şapka mı deldi, eline sarıldım. İkimiz de, boşa boğuşa sedirin üzerine düştük. Mütemadiyen ateş ediyordu: Dan! Dan! Dan! Dan! Dört el daha ateş etti. Bu kurşunların hepsi duvara girdi. Ben, kendisini bırakmıyordum. Ben, sıkı sıkı sarılmıştım.

Bunun sporcu ve kuvvetli olduğunu biliyordum. Uğraşıyor, elimden alırmıya çalışıyordu. Uzun müddet beklemiyordum. Bu sırada, sedirin üstündeki küçük masanın üstünde, bir gözüme ilişti. Sol elimle boynunu, sağ elimi uzattım, çekici aldım. Bu kuvvetimle kafasına arka arkaya iki, üç darbe indirdim.

Başı yarıldı, kanlar akırmaya başladı. Baş gevşedi, bayıldı, yere düştü. Ne olur, ne olmaz diye kelepçeyi bileğine indirdim.

— Silâhınızı neye istimal etmedi-

— Benim silâhım yoktu.

— Ya Puvanyanın?

— Çıkarmıya vakit bulamadı.

(Versay) a doğru süratle yol alan

otomobil içinde, (Karer) baygın bir

halde yatıyordu.

(Versay) da, Sen Lü sokağındaki

merkeze götürülen Vaydman;

— Prenburn'un masası önüne

girdi.

— Çok sakın görünüyor. Başındaki

yaraları sarıdır. Ve sorguya baş-

landı.

Frankfordda, (Karre) namma sah-

ne pasaport tanzim ettiğini itiraf

etti. Fakat, üzerinde bulunan vesika larda yazılı isimler hakkında bir şey söylemedi. Zavallı Leobr'un katli meselesine gelince, başındaki yaraların kendisini sersemleştirdiğini, ancak Almanca cevap verebileceğini anlattı. Komiser dikat tercümanlık vazifesini gördü.

Vaydman, sakın, elleri dizleri üstün de, cinayetini anlatmağa başladı.

Köşkün kirasını vermek için 2,500 franka ihtiyacı vardı. Emlâk acentelerinin paralı, ve üzerlerinde daima çok para bulunduklarını biliyordu. 25 ikinci teşrin, perşembe günü Leobra müracaat etti. Birlikte köşkü gezdiler. Fakat o gün, onu öldürmeye cesaret edemedi. Vulzi köşkünde beraber oturduğu arkadaşı Fromerin kendisine yardım edeceğini ümit etmişti. Halbuki o reddetti. Bunun üzerine kendisi öldürdü.

Sorgu sırasında telefon çaldı, P. Y. Prenburn:

— Prenburn, dansöz Koven'in teyzesini unuttu. Ambasadördeki küçük Grum. Genç kadının, Alman şivesiyle konuşan bir delikanlı ile Sen Kluya gitmesini söylemişti...

Prenburn, bunları unutmamıştır. Derhal bunu sordu. Vaydman, ilk defa olarak titredi.

— Bırakınız beni! Başım ağrıyor! Yarın sabah size hepsini, hepsini söyleyeceğim... Bırakınız, biraz uyuyayım..

Polisler birbirlerine bakıştılar ve:

— Pek alâ, yarın olsun!...

Dediler. Büroya bir yatak serdi-

ler, katil; elleri ve ayakları bağlı yatağa uzandı, gözlerini kapadı.

Saat sabahın üçü. İki polis memuru, uyuyan katilin yanında nöbet bekliyor. Vaydman dalgın yatıyor. Muntazam nefes alıyor.

Nihayet muayyen saat geldi. Memurlarından birisi kendini dürttü.

Canı, gözlerini açtı, doğruldu. Verilen bir fırcan kahveyi içti. Ve polisleri takip etti. Gösterilen sandalyeye oturdu.

— Dün söz verdin, seni dinliyoruz... Ve, canı itiraflarına başladı.

— Evet, ismim Ojen Vaydmandır.

Şimdi, onun 1908 senesi şubat ayında Frankfortta doğduğu anlaşıldı. Fransaya geldiği zaman, ilk evvel Doerbrey, sonra da Karer ismini aldı. Öğrenildi.

Sorgular sıklaştırılınca bu sahte vesikaların Milyon tarafından tedarik olduğunu söyledi.

— Milyon cürüm ortağın mıdır?...

— Hayır! Öldüren yalnız benim. O, temmuz iptidasında köşkü tutmak için bana para verdi. İşte o kadar... Bu köşkü تنها ve uzak bir yerde olduğu için intihap ettim. Zengin adamları buraya düşürmek kolaydır.

— Ve öldürmek de... İtiraf et. Çünkü dansöz Koveni de öldürdüğünü biliyoruz.

İçini çekti, zayıf ellerinin ince parmaklarını sıkı, bayılacak gibi oldu.

Komiser Prenburn bağırdı:

— Haydi söyle...

Vaydman, korkak nazarlarla komiseri bakıyordu. Dudakları titriyordu.

Üstte: Vulzi köşkünde araştırma yapılıyor. Altta: Polis müfettişi Bürken, Puvanyan ve Vedren.

Mırdanır gibi:

— Bu pek müthiş... Söyliyemiyecim, bana bir kâğıt veriniz...

Dedi. Hemen bir kâğıt, bir kalem verdiler. Acele şu satırları yazdı, polis komiserine uzattı. Kâğıdın üzerinde: "Jan Koveni öldürdüm!...", yazılıydı. Vücudu baştan ayağa kadar titriyordu. Hazır bulunanlar derin bir hay-

ret içinde kalmışlardı. Vaydman itiraflarına devam etti:

— Çok şen, çok uysal bir kızdı. Çantasında çok, pek çok para görmüştüm. Köşke gelince mantosunu çıkarmak istedi. Yardım etmek için arka tarafına geçtim. Beyas ensesini gördüm, kendi kendime düşündüm:

(Devamı var)

rinyanın söylediklerinden de anlaşıldığı ve hile, bütün muvafakıyet size...

Rahip hayretler içinde:

— Fakat... dedi.

— Susun Korıyan! Bugünkü muvafakıyet tamamiyle size ait olduğu için, Raskas, siz de yüz altın alacaksınız. (Korıyan ümitsizlik içindeydi. Raskas hareketsiz duruyordu). Şimdi beni dinle. Bu Trankaville Montar yolu bulmak lâzım.

Korıyan bir adım ileriye atılarak: — Onların tevkifini üzerine alıyorum. Geçen gün muvaffak clamadım, fakat...

Raskas gayet sakın ve istihfaf dolu bir tavırla sözünü kesti.

— Rütbetlû, onların tevkifini emretmiyor. Sadece onları bulmamızı söylüyor.

— Aferin Raskas. Tevkif falan yok. Rütbetlûye de lüzum yok. Sadece onların evlerini öğrenmek istiyorum. Üst tarafta bana ait. Büyük bir dikatle hareket edin ve bilhassa bu işi çabuk bitirin. Haydi kabalım! Eğer muvaffak olursanız tam bin altın. Fakat bu sefiller elinden kurtulursa, ikiniz de darağacı boylarsınız.

İki casus gerileyerek dışarıya çıktılar. Korıyan heyecan içinde mırıldandı:

— Bin altın!

Raskas da ürperdi:

— Ve yahut da darağacı!

Kardinal peder Jozefe dönerek:

— Şimdi ötekisine bakalım!

Dedi, peder Jozef de cevap verdi:

— Ötekisi elinizdedir. Üst tarafı

bir çocuk oyuncağıdır. Bütün mesele,

merhamet etmemek, acımamaktır.

Muvafakıyetiniz için tanrıya dua edeceğim.

Risliyo, içinde gizli bir isyan bul-

nan bir hüremle, kendisini takdis eden

Peder Jozef önünde eğildi ve onu ka-

nya kadar tesyi etti. Başrahip man-

ve kendisini bekliyen arabaya doğru yürüdü. Bu araba hareket ettiği zaman, kardinalin ikametgâhına uzun boylu bir adam giriyordu.

XXVIII

KAHRAMAN KIZ

Risliyo kamasını yokladı ve kınından kolaylıkla çıktığına emniyet getirdi. Bunun üzerine, bir nevi kabalıkla kapıyı açtı ve Annaisin üzerine yürüyerek şöyle dedi:

— Bir muhakeme vuku bulacağımı herhalde ümit etmiyorsunuz, zannımda yım. Sizin suçunuz, gizli bir cezayı icap ettiren suçlardandır. Bu andan itibaren hiç kimseyle görüşmeyeceksiniz, ve akıbetinizden hiç kimse haberdar olamayacaktır.

Annais ayakta duruyordu, eldivenli eli de bir koltuğun arkasına dayalıydı. Vaziyetini hiç bozmadı ve Risliyönün gözleri içine bakarak şu cevabı verdi:

— Yanılıyorsunuz, Akıbetimden bir

kişi haberdar olacaktır: O da sizsiniz!

Risliyo silkindi ve güllümsiyerek:

— Tehlikeli olmıyan bir şahit, dedi.

Sizi ne hale getireceğimi yalnız ben bileceksem, emin olunuz ki matmazel. Annais dö Lespar denilen bir mahlûkun üzerine pek çabuk bir nisyan perdesi örtülecektir.

— Yanılıyorsunuz. Sizin vicdan arabacı duyacak kabiliyette olmadığını biliyorum. Faka şunu unutmayın: Ben öldükten sonra benim namıma annem sesini yükseltecektir.

— Öyle olsun! Esasen sizinle münakaşa etmeğe gelmedim. Henüz her şey bitmemişken, size bir halâs teklifinde bulunmağa geldim. Mademki hiç kimse sizi duymuyor, sizinle açıkça konuşacağım.

Genç kız tekrar etti:

— Yanılıyorsunuz. Bizi pek alâ duyan birisi var!

Tesadüf mü, yoksa bir hissikablel-vuku muydu? Burası meçhul. Genç kız elini kapıya doğru uzattı. Ve bu hare-

XXVII

SEN PRIYAK

Kafile, evin önünde toplandı. Muhafızlar sayıldı. Beş ölü ve sekiz yaralı vardı. Bu yaralılar arasında, darbe yi kafasına yemiş olan muhafaza kumandanı da vardı. Ölüler ve atlarına binemeyecek kadar yaralı olanlar eve nakledildi.

Kardinal:

— Heril...

Diye emir verdi. Korıyan da şöyle düşündü:

— Eyvah! Zavallı Raskasın cesedini görmeden gidiyorum.

Fakat tam bu sırada, evin içinde bir feryat yükseldi:

— Korıyan! Aziz dostum Korıyan! Gelip beni kurtarın!..

Saçları diken diken olan Korıyan, dehşet içinde mırıldandı:

— Raskas!

Çöke bağırmağa devam ediyordu:

— İmdat Korıyan! İmdat!

Kardinal hayretle sordu:

— Bu ne?

Korıyan kekeliyerek cevap verdi:

— Raskas! Fakat... Buna imkân yok!...

Risliyo samimi bir tavırla:

— Bu cesur ve mert Raskası az daha unuttuyordum. Derhal kendisini tahliye edin!

Çehresi sapsarı kesilmiş olan Korıyan, Sen Priyayı gözleriyle isticvap etti; evdeki kadın, kendisine Raskasın firarını anlattığı için, Sen Priyak da hayretler içinde kalmıştı. Aynı hareketle, atlarından atlıyarak evin içine daldılar. Onlar kadar hayret içinde bu lûzun kadının esasen sürmesi açık olan odanın kapısını açtığını gördüler. Raskas onları selâmlıyarak dışarı çıktı.

— Kadın kekeledi:

— Orada ne işiniz vardı?

Raskas, hiç bozmadan, gayet tabii bir tavırla cevap verdi:

— Sorduğu suale bak.. Kapıyı açmam da açmam diye tutturmamış mıydınız?...

Korıyan dehşet içinde ürperdi:

— Demek ölmediniz, öyle mi?

— Bir müddettenberi, bütün derdiniz, beni ölü görmektir, Korıyan! Siz aklınızı mı oynattınız?.. Beni kim öldürecek?

Raskas, Molüsden ayrıldıktan sonra, ormana girmişti. Üç kahramanın hücu munu görmüş ve kendi kendine şöyle demişti:

— Netice itibariyle, Annais dö Lesparı ben buldum. Kardinal bana katıyen kızmaz, bilâkis takdir eder. Binaenaleyh her şeyi yoluna koyalım...

Bunun üzerine, Raskas, arbededen istifade ederek, nazarı dikkati telbetmeden, eve daldı ve evvelce kapatılmış olduğu salona girdi.

Raskas, kardinalin önüne gelince, vaziyetin mükemmel olduğunu derhal gördü. Risliyo ona ancak birkaç kelime söyledi. Fakat bu birkaç gelime, en büyük methiyelere bedeldi:

— Raskas, bu akşam veznedarı gör!

Korıyan inledi:

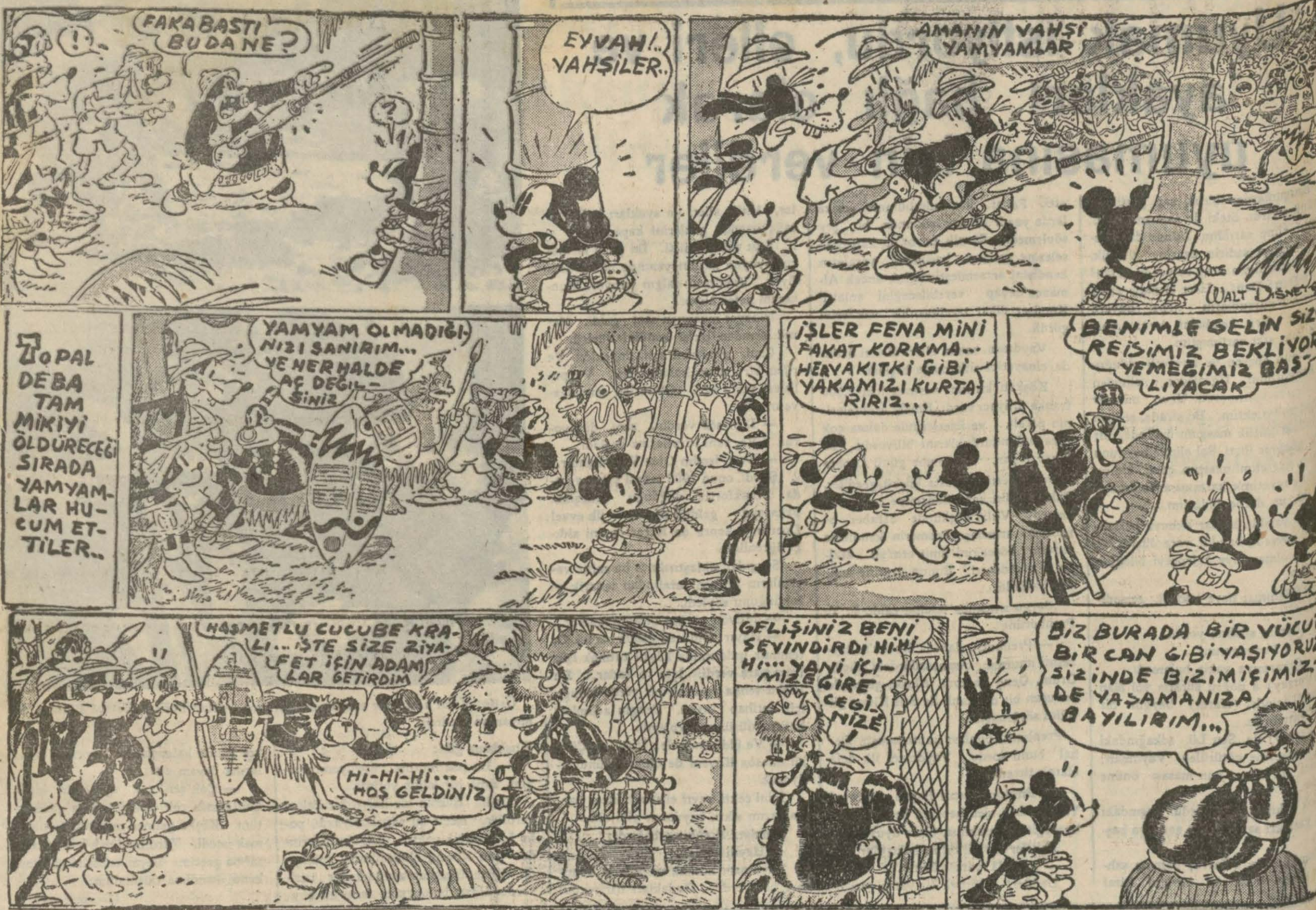
— Ne müthiş bir darbe!... Raskası ben... Bizzat ben zengin ediyorum!

Kafile yola koyuldu. Raskas ormana koşarak, Molüsün, kendisine vermiş olduğu ata atladı ve akşam saat altı da Parise giren kafileye yetişti. Annais, kardinalin ikametgâhındaki bir salona kapatıldı. Bir ölüm endişesi içinde bir saat geçti genç kız, kendi kendine soruyordu:

— Ataba niçin, niçin beni kardinalin ikametgâhına kapattılar?

Birdenbire ürperdi: Kapı açılıyordu.. Kardinal dö Risliyo içeri girdi.

Bu bir saati, kardinal, peder Jozefle geçirmiş ve ona Verdürün sözleriyle, arbedenin bütün tafsilatını anlatmıştı.

Peder Jozef, korkunç mektubu yazan kardinalin çılgınlığını tekrar edip, boşboşuna vakit kaybedecek adamlardan değil. Risliyo de, Korinyanın bu korkunç sırrı ifşa etmekten se, ölmeği tercih edeceğini düşünebilecek kadar soğuk kanlıydı.

İki hâkim mutlak vaziyeti büyük bir soğuk kanlılıkla tahlil ettiler. Bu vaziyet bir tek kelimeyle: korkunçtu. Peder Jozef:

— Evvelâ düşmanı tanımak lâzımdır, dedi. Trankavelle kalfasını tanıyoruz. Şimdi bütün mesele, üçüncü asiyi öğrenmek ve sizinle konuşmuş olan adamın ismini tesbit etmektir. Sen Priyaki, onların izi üzerine koyuvermek lâzım.

Kardinal hademeyi çağırarak Sen Priyaka haber gönderdi. Bir an sonra Sen Priyak içeriye girdi.

Risliyo ona :

— Bugün size söylediklerimi biliyorsunuz, dedi. Buna mukabil sizden istediğini...

Sen Priyak büyük bir samimiyetle, sözünü keserek:

— Benden her şeyi isteyiniz, monsenyör, dedi, hatta hayatımı bile...

— Pek alâ! Annaisin zevceniz olmasın, sizin sadakatınıza bağlıdır. Sen Priyak ürpererek eğildi. Kardinal devam etti:

— Derhal faaliyete geçeceksiniz. Her şeyden evvel, düello umallımiye kalfasına refakat eden adamın kim olduğunu öğreniniz. Size iki gün mühlet veriyorum.

Sen Priyak, kin ve nefret dolu soğuk bir sesle cevap verdi:

— Bu adamın ismini size derhal söyleyeyim! Kont dö Molüs.

Kardinalle peder Jozef sevinçle ürperdiler. Sen Priyak hayretli bir hizmetkardı.

Risliyo düşünceli bir tavırla mırıldandı:

— Molüs mü? Ben bir Molüs d'Anjudan bahsedildiğini duymuştum.

Peder Jozef hiddetle:

— Bedbaht bir protestan bozuntusu...

Sen Priyak cevap verdi:

— Kontun babasıdır. Bu Molüs ise ne protestan bozuntusu ne de katoliktir. Anjudayken hiç kimseyle görüşmezdi. Pariste ise yapayalnız yaşıyor. Bir gün onunla karşı karşıya, Somur yolunda...

Sen Priyak sözünü bitirmedi. Sarardı ve anlaşılmalı bir şeyler mırıldandı.

— Neyse! Bunları geçin! Bu adam Pariste mi oturur?

— İşte bunu öğrenmeğe çalışacağım, monsenyör. Fakat bir noktaya işaret edeyim. Bu çok mühimdir! Tam asileri takip edeceğimiz sırada, sizden, bundan vazgeçmenizi rica eden adam.

Risliyo sert bir tavırla sordu:

— E?... Neymiş bu adam?

— Bu adam, kont dö Molüsün uşağıdır. Onu bundan birkaç sene evvel.. Sen Priyak tekrar şaşkınlıkla sustu...

Risliyo ürpererek bağırdı:

— Mektup bu Molüstedir. Bu mektubu bilâhare, tabii krala verecektir. Sen Priyak, kavga ve gürültü yapmadan gizlice bu adamın evini öğrenin.

Sen Priyak doğruldu:

— Rütbeli, kendilerine bir tek kelime söylememe müsaade buyururlar mı?

Peder Jozef, adamın çehresini tetkik ederken, kardinal da:

— Söyleyin bakayım! dedi.

Sen Priyak katı bir tavırla şöyle dedi:

— Bu mektuptan bahsetmek istiyorum.

Peder Jozef sakın bir tavırla sözünü kesti:

— Kardinalin, krala, protestanlara

karşı yapılacak yeni bir seferin planlarını anlattığı mektup. Bu mektubun bir düşman elinde kalmaması lâzımdır.

— Monsenyör, bu mektupta neler yazıldığı tabii beni alâkadâr etmez. Kont dö Molüsün nerede ikamet ettiğini öğreneceğim. O zaman, orada bulunan mektupların hepsini ele geçirmek için, veza hâkimini veya başka bir yüksek memurunuza oraya göndereceğim. Her ne suretle olursa olsun, mektubun kaybolmak ihtimali vardır. Bundan başka, kontun evinde hiç bir şey bulunmaması ihtimalini göz önünde bulundurmalsınız...

İki müstebit, ürpererek yekdiğerine baktılar. Sen Priyak dizini yere dayadı, başını eğdi ve şöyle dedi:

— Bu mektubun nasıl bir mektup olduğunu bana tarif edin. Üç gün içinde, onu size getiririm. Evet! Biliyorum!... Sizden sonsuz bir itimat istiyorum. Fakat, size bir sefili, nazarımda yükseltebilecek büyük bir hizmette bulunmak mecburiyetindeyim. Monsenyör, sonsuz âlîcenablığınıza bir âlîcenaplık daha katın!

Peder Jozefle kardinal uzun bir bakış teati ettiler. Nihayet, peder Jozef, gözleriyle müsbet bir işaret yaptı. O zaman kardinal, çehresi sapsarı kesilmiş bir vaziyete, casusun, haydudun, yolkescinin kulağına eğilerek mırıldandı:

— Mektubun üzerinde, benim armalarımı taşıyan kırmızı bir damga vardır. Üzerinde de şöyle yazılıdır:

Risliyo bir ürpertiyle sarsıldı. Çehresindeki beyazlık bîhüştün arttı. Ve nihayet bir nefeste sözünü bitirdi:

— Majeste kralıgeye...

Sen Priyak sevinç içinde ayağa kalktı.

— Monsenyör, dedi, üç gün içinde mektup elinize geçecektir. Aksi takdir de kellemi size teslim ediyorum!

Sen Priyak dışarıya çıkınca, peder Jozef şöyle dedi:

— Bu adam sizi kurtarabilir! Risliyo düşünceli bir tavırla mırıldandı:

— Evet! Onu aşk idare ediyor. Aşk birçok büyük şeyler ilham edebilir! Neyse, geçelim ve devlet işleriyle meşgul olalım; mademki bu Trankavelle kalfası, müsellâh bir isyan yapıyorlardı, kendilerini devlet hiyanetiyle itham etmeliyiz..

Ve kardinal, bu sırada içeriye giren hademeye emir verdi:

— Korinyanla Raskası içeriye alın. Kardinalle beraber gelmiş olan iki casus, yandaki bir odada, onun emirlerini bekliyorlardı. Beraber içeriye girdiler. Korinyan iki eliyle karnını tutuyordu. Raskasın gözü üzerinde mor bir çukur vardı. İki meslekdaş arasında, şüphesiz bir "mükâleme", vuku bulmuştu.

Risliyo kaşlarını çatarak sordu:

— Bu da ne? Korinyan gülmüsiyerek cevap verdi:

— Bir şey değil monsenyör! Bir şey değil!

Fakat kardinal dinlemiyordu. Oda da düşünceli bir tavırla dolaşıyordu. Nihayet, onların önünde durdu ve iki casus, vaziyetin vahim olduğunu anlatarak yekdiğerlerini dirseklediler. Bu! Dikkat! demekti.

Kardinal şöyle dedi:

— Bu gün bana hizmette bulununuz! Geçen günkü hezimetinizi affediyorum.

Raskasla Korinyan eğildiler, sonra da otomatik bir hareketle doğruldular.

— Korinyan, gidip yirmi beş altın haznedarından alın.

Korinyan, meslekdaşına bir zafet baktığı affetti. Raskas düşünceli kaldı.

— Size gelince Raskas, bizzat Ko-

TIYATRO

SINEMALAK BEYOĞLU

TÜRK KAHAY
MELEN
PEK
BAKAKYA
KUMEN
TAN

Atina kaçakçıları
Kıskançlık
Büyük aşk
Sezar Burjiya (Türkçe)
Sulistimal davası
Şeyh Ahmet (Türkçe)
Yoşivara ve İngiltere ta
cının incileri

Hudud kahvesi ve
Halk düşmanı kadın
Gizli izdivaç ve hırcın
kadın

Programı bildirmemiştir
Donanmada cinayet ve
Rus Japon muharebesi
Sanfarnisko ve Lorel
Hardi Hindistanda
(Türkçe)

Teksas şeytanları ve
Bakır delikanlı
Bombalar yağarken ve
Gece baskını

ISTANBUL
Savoy otel ve Yeşil
domino
Allahın bahçeleri, Dilen
ciler şarkısı ve Miki ve
renkli

Allahın bahçeleri
Programı bildirmemiştir
Londra postası ve
Mazurka
Baytekin Aslan adam ve
Don Juan

KADIKÖY
Vah dalgası ve Cinayet
masası
İla Garson ve Mahkûmlar
kalesi

USKUDAR
Bildirmemiştir

BAKIRKÖY
Gizli vesika

TIYATROLAR:
TEPEBAŞI DRAM KISMI
Saat 20,30 da

KRAL LİR
trajedi 3 kısım.
Yazan: Shakespeare, Türk
çesi Seniha Bedri Göknil.

28-12-937 Salı günü akşamı Şehir Tiyat-
rosu operet kısmında saat 21 de,
SANATKAR NAŞİT TARAFINDAN
BEYİMİN TIYATROYA MERAKI

Komedisile
BİR KAVUK DEVRİLDİ
ERTUGRUL SADI TEK
TIYATROSU

Bu gece Bakırköy (Mil-
tiyadi) sinemasında
(KÖR) piyes 3 perde.
AMAN HANIM SUS
Komedii, 1 perde.

ŞEHZADEBAŞI
TURAN TIYATROSU

Saadet gecesi. Nasit ve
arkadaşları. Afacan, ko-
medi üç perde. Çağlayan
saz heyetinden Saadet.
Adanadan yeni gelen
dans perisi Melek. Me-
lek Fikriye ve Sabriye
İştirak edeceklerdir.

Şehzadebaşı FERAH sinemada bu gece
Halk gecesi. Komik İsmail Dumbüllü
ve arkadaşları. Hem sinema, hem tiyat-
ro. Hermine Hepsen ve varyeteler. Halk
gecesi fiatları:

Paradi 10, umum mevkiler 20, talebe-
lere 15, balkon 30, talebelere 20. Umumi-
yetle localar 100.

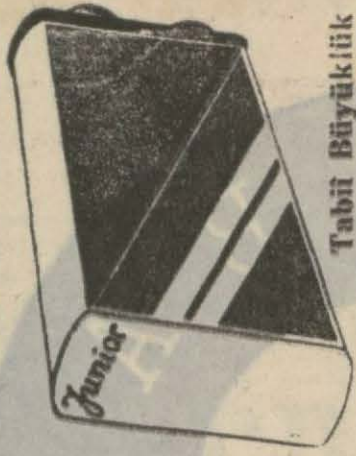
Perşembeye Muallâ konseri.

SAC BAKIMI
Güzelliğin en birinci şartıdır.

2 AY EVVEL BUGÜN

Petrol Nizam

tepekleri ve saç köklerini tedavi eden
teşiri mücerrep bir ilaçtır.

Tabii Büyüklük

GELEN YIL BAŞI'na...
Bir Hediyeye vermellisiniz
Ancak vereceğin hediyenin değerli olması
ve bir işe de yaramasına dikkat etmelisin
Bu siktından seni yalnız
JUNIOR

Yelek cebi feneri kurtarır
Satış deposu:
Galata, Voyvoda caddesi No. 30
İsmail Ömer İççen

S O N I

2.45 kuruş ile ipekli poplin çift kollu, ve çift yakalı gömlekler.
1.85 Uludağ kışlık spor gömlekler.
2.85 İngiliz malı ipekli poplin Beyaz.
3.65 yeni kumaş! Ketenden kuşaklı pijamalar.
EN SON - gelen ipekli gömleklik filâfillerden, başka yerde bulunmıyan desen-
lerden ancak bu adreste bulunur. P. LAMBROPULOS mağazasında. Bundan
başka AVRUPANIN en meşhur fabrikalarının şapkalarını ucuz bir fiyatla bula-
bilirsiniz.
Galata Karaköy tramvay durağında No. 110
Siparişleri 24 saatte teslim eder.

inhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — 246 adet torba muşamba Malatya Başmüdürlüğünde "Ahırkapı" deposun-
da nümunesi vardır.
2 — Hurda inşaat malzemesi Toptaşı Bakımevinde.
Cinsi yukarıda yazılı eşya 14-1-938 tarihine rastlayan Cuma günü saat 10 da pa-
zarlıkla satılacaktır. İsteklilerin mal ve nümunesi mahallinde görülebilecekleri ve pa-
zarlık için de muayyen gün ve saatte yüzde 15 teminat paralarıyla birlikte Kabataş
Levazım ve Mübayaat subesindeki satış Komisyonuna gelmeleri ilân olunur.
(8630)

Istanbul Belediyesi ilânları

Guraba hastanesinin intizar salonuna gidecek yol için lüzumu olan 10000 tane
parke açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir.
Bunların hepsine 1000 lira bedel tahmin edilmiştir. İstekliler 2490 No. 14 kanunda
yazılı vesikadan başka fen işleri müdürlüğünden alacakları fen ehliyet vesikasıyla 75
liralık ilk teminat makbuz veya mektubule beraber 28-12-937 salı günü saat 14 de
Daimi Encümende bulunmalılardır.
(B.) (8318)

Istanbul Harici Askeri
kitaatı ilânları

Kırklareli tümen birliklerinin ihtiyacı
olan 120000 kilo sığır eti satın alınacaktır.
Muhammen fiyatı 26 kuruş 50 santim
olup tutarı 31800 lira, ilk teminatı 2385
liradır. İhalesi 12 İkincikanun 938 çar-
şamba günü saat 16 dadır. İstekliler
Şartnamesini her gün Tüm satınalma
komisyonunda görülebiller. Taliplerin ka-
nunun 2, 3 üncü maddelerindeki vesaik
ile teminat mektuplarını havi zarflarını
belli gün ve saatte en az bir saat evve-
line kadar Tüm satınalma komisyonuna
müracaatları. (674) (8635)

Erzurum Askeri Satınalma komisyo-
nunda kapalı zarfla eksiltmeye konulan
700 bin kilo buğdaya talip çıkmadığından
pazarlığa konulmuştur. Tahmin be-
deli 36750 lira, ilk teminatı 2750 lira
25 kuruştur. İstekli çıktığı takdirde pa-
zarlığı her gün Erzurumdaki Askeri Sa-
tınalma komisyonunda yapılacaktır.
(675) (8636)

Pınarhisar civarında bulunan kıtaat i-
çin 53000 kilo bulgur kapalı zarfla ek-
siltmeye konulmuştur. Eksiltmesi Vizede
Askeri Satınalma Komisyonunda yapı-
lacaktır. Şartnamesini görmek isteyenler
her gün komisyonuna müracaat edebilirler.
Eksiltmesi 12-1-938 Çarşamba günü sa-
at 15 de yapılacaktır. Muhammen fiatı
7420 lira, ilk teminatı 557 kuruştur.
Münakasaya iştirak edeceklerin bildiri-
len günde ve tayin edilen eksiltme spa-
tinden bir saat evvel teminat ve teklif
mektuplarıyla icab eden sair vesaikin ko-
misyonuna tevdi. (676) (8637)

Açık eksiltmeye konulan Demirkay
kıtaatının hayvanat 11 ait 55000 kilo o-
ta talip zuhur etmediğinden yeniden
münakasası 3-1-938 Pazartesi günü saat
16 da yapılmak üzere on gün müddetle
temdid edilmiştir. Talip olanların tayin
kılman gün ve saatte satınalma komisyo-
nuna müracaatları. (677) (8638)

Kapalı zarfla münakasaya konulan Pınar-
hisar Top. Alayı hayvanatının 225000
kilo kuru ota talip çıkmadığından 11-1-
938 Salı günü saat 15 de pazarlıkta mü-
bayaa edilecektir. Talip olanların tayin
kılman gün ve saatte Vizede satınalma
komisyonuna müracaatları.
(678) (8639)

Istanbul Komutanlığı
Satınalma Komisyonu ilânları

Müstakil Ağır Topçu taburunda bulu-
nan 1260 adet boş benzin tenekesi açık
arttırma ile ihalesi 10 İkincikanun 938
Pazartesi günü saat 15,30 da yapılaca-
ktır. Muhammen bedeli 151 lira 20 ku-
ruştur. İlk teminatı 12 liradır. Şartna-
mesi her gün öğleden evvel komisyonunda
görülebilir.
İsteklilerinin ilk teminat makbuz ve-
ya mektupları ile ihale günü vakti mu-
ayyeninde Fındıklıda Komutanlık Sa-
tınalma Komisyonuna gelmeleri. (8557)

Istanbul Levazım Amirliği
Satınalma komisyonundan

İdareleri İstanbul levazım Amirliği-
ne bağlı müessesat için 58700 kilo
yoğurt 29-12-937 çarşamba günü saat
15 de Tophanede levazım Amirliği sa-
tınalma komisyonunda kapalı zarfla
eksiltmesi yapılacaktır. Hepsinin tah-
min bedeli 10272 buğuk lira ilk temi-
natı 770 lira 44 kuruştur. Şartnamesi
komisyonunda görülebilir. İşbu yoğurt
hepsine bir teklif alınacağı gibi ayrı
ayrı da teklif alınabilir. İsteklilerin
kanunî vesikalarıyla beraber teklif
mektuplarını ihale saatinden bir saat
evvel komisyonuna vermeleri.
(322) (8337)

Istanbul Levazım Amirliğine bağlı mü-
essesat için 27000 kilo yufka 7-1-938
Cuma günü saat 15 de Tophanede Sa-
tınalma komisyonunda açık eksiltmesi ya-
ılacaktır. Tahmin bedeli 4590 lira, ilk
teminatı 344 lira 25 kuruştur. Şartna-
mesi komisyonunda görülebilir. İsteklile-
rin kanunî belgeleriyle belli saatte komis-
yona gelmeleri. (337) (8541)

Okullar için alınacak 68000 metre te-
lânın kapalı zarfla eksiltmesine istekli
çıkmadığından 30-12-937 perşembe gü-
nü saat 14,30 da Tophanede İstanbul
levazım Amirliği satınalma komisyonun-
da pazarlıkta alınacaktır.

Tahmin bedeli on yedi bin lira, ilk te-
minatı 1275 liradır. Şartname ve nümu-
nesi komisyonunda görülebilir. İsteklilerin
kanunî belgeleriyle belli saatte komisyo-
na gelmeleri. (349) (8590)

Harp okulu için spor donu yapılmak
üzere 1380 metre bez 28-12-937 salı gü-
nü saat 15,30 da Tophanede İstanbul
Levazım Amirliği satınalma komisyonun-
da pazarlıkla alınacaktır. Tahmin be-
deli 759 lira ilk teminatı 57 liradır. Şart-
name ve nümunesi komisyonunda görüle-
bilir. İsteklilerin belli saatte komisyo-
na gelmeleri. (350) (8591)

Türk Anonim Elektrik Şirketi

Mühim ilân

Elektrik şirketi, memurlarının 1937 senesine ait "pembe, renkli hüvi-
yet kartlarının 1 İkincikanun 1938 den itibaren iptal edilerek, 1938 senesi
için muteber olmak üzere "yeşil, renkte kartlarla değiştirileceğini sayın
müşterilerine arz eder.

Bu kartların baş tarafında Şirketin unvanı olan "TÜRK ANONİM
ELEKTRİK ŞİRKETİ", yazılıdır.

Yukarıda gösterilen evsafa uygun olmayan kartlar sahte addedilmeli
ve hâmilleri polise haber verilmelidir.

Şirket müşterilerinin bu ilâna riayet etmemelerinden çıkabilecek neti-
celerin mesuliyetini kabul etmeyeceğini şimdiden beyan eyler.

DİREKTÖRLÜK:

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı

Istanbul Satınalma Komisyonundan:

1 — 800 tane yeni gaz tenekesinin 30-12-937 Perşembe günü saat 11 de pazarlık
yapılacaktır.

2 — Tasmlanan tutarı 280 lira ve ilk teminatı 21 liradır.

3 — Şartnamesi komisyonadadır. Görülebilir.

4 — İsteklilerin o gün saatinde vezne makbuzu veya banka mektuplarıyla birlikte
Galata eski İthalât gümrüğü binasındaki komisyona gelmeleri. (8595)

Tesisatı Elektrikiye Türk Anonim

Şirketi:

Mühim ilân

Tesisatı Elektrikiye Türk Anonim Şirketi, memurlarının 1937 senesine
ait "mayi renkli hüviyet kartlarının 1 İkincikanun 1938 den itibaren iptal
dilerek 1938 senesi için muteber olmak üzere "bej, renkte kartlarla de-
ğiştirileceğini Sayın müşterilerine arz eder.

Bu kartların baş tarafında şirketin unvanı olan "TESİSATI ELEK-
TRİKİYE TÜRK ANONİM ŞİRKETİ", yazılıdır.

Yukarıda gösterilen evsafa uygun olmayan kartlar sahte addedilmeli
ve hâmilleri polise haber verilmelidir.

Şirket müşterilerinin bu ilâna riayet etmemelerinden çıkabilecek neti-
celerin mesuliyetini kabul etmeyeceğini şimdiden beyan eyler.

DİREKTÖRLÜK:

Deniz Levazım Satınalma

Komisyonu ilânları

Cinsi	Miktar ve Kilosu	Tahmin edilen Bedeli Kuruş	Muvakkat teminatı	
			Lira	Kuruş
Süt	20,000	10	262	50
Yoğurt	10,000	15		

1 — Yukarıda cins ve miktarlarıyla bir kilosuna tahmin edilen bedeli ve
muavakat teminatı yazılı olan iki kalem yiyecek, 7- İkincikanun- 1938 tarihine
rastlayan Cuma günü saat 14 de açık eksiltme usulüyle alınmak üzere münaka-
saya konulmuştur.

2 — Şartnamesi, Komisyonadan hergün parasız olarak alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla birlikte ve belli gün
ve saatte Kasımpaşa'da bulunan Komisyona müracaatları. (8504)

1 — Tahmin edilen bedeli (821) lira olan (12) kalem muhtelif cins ve miktar-
da yaş sebze, 6 İkincikanun 1938 tarihine rastlayan Perşembe günü saat 11 de açık
eksiltme usulüyle alınacaktır.

2 — İşbu 12 kalem yaş sebzelerin muvakkat teminatı (61) lira (58) kuruş olup
şartnamesi komisyonadan her gün parasız olarak alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla birlikte belli gün ve sa-
atte Kasımpaşa'da bulunan komisyona müracaatları. (8502)

Istanbulda Havagazı ve Elektrik ve te-

şebbüsası Sinaïye Türk Anonim Şirketi

Mühim ilân

Istanbul Havagazı ve Elektrik ve Teşebbüsası Sinaïye Türk Anonim
Şirketi, Memurlarının 1937 senesine ait "kiremit, renkli hüviyet kartlarının
1 İkincikanun 1938 den itibaren iptal edilerek 1938 senesi için muteber ol-
mak üzere "kırmızı, renkte kartlarla değiştirileceğini sayın müşterilerine
arz eder.

Bu kartların baş tarafında Şirketin unvanı olan "İSTANBULDA HAVA-
GAZI ve ELEKTRİK ve TEŞEBBÜSATI SINAİYE Türk Anonim Şirke-
ti", yazılıdır.

Yukarıda gösterilen evsafa uygun olmayan kartlar sahte addedilmeli
ve hâmilleri polise haber verilmelidir.

Şirket müşterilerinin bu ilâna riayet etmemelerinden çıkabilecek neti-
celerin mesuliyetini kabul etmeyeceğini şimdiden beyan eyler.

DİREKTÖRLÜK:

Havalar soğudu

Dikkat ediniz

Ufak bir kırıklık hisseder etmez
derhal bir kaşe

SEFALİN

Nezle - Grip - Diş - Baş
Romatizma ve bütün ağrıları
derhal geçirir

Eczanelerden 1 lik ve 12 lik ambalajlarını ısrarla arayınız. Taklitlerinden sakının.

ELEKTRİK

SÜPÜRGESİ

Her Ev Kadınına Lâzım ideal bir Alettir.

SATIE'de
VERESİYE SATILIR

Baş ağrısı

NEVROZİN

İle geçer

Çektiği ıstıraplar
hakikati öğrenin-
ciye kadar sürüp
gidecektir.

NEVROZİN

Bütün ağrı, sızı ve
sancıları dindirir.
Baş ve diş ağrılarıyla
nezle, üşütmekten
mü'evvelid ıstıraplara
karşı bilhassa
müessirdir.

icabında günde 3 kaşe alınabilir

İNHİSARLAR
1938 için NE
HAZIRLIYOR

Ağrılarınızı
derhal

İzale
edecek
SILKO
DİR

DİKKAT

Ufak bir masrafla çocuklarımızın
sevincini, memnuniyetini, saadeti
temin edebilirsiniz.

JAPON
Mağazalarının

pek zengin çeşitlerini ziyaretiniz ka-
fidir.
Beyoğlu, İstiklâl Caddesi No. 150

EVEREADY
ELEKTRİK FENER ve PİLLERİ

BOURLA BİRADERLER ve Şİ
İSTANBUL ANKARA İZMİR

Matbaa makinesi aranıyor

Taşrada kurulacak bir matbaa için 68x100 ebadında bir düz makine
ile mücellit takımları ve bir pedal makinesi alınacaktır.
Satılık makinesi olanların gazetemiz idare memuru Ahmet Can'a mür-
racaatları.